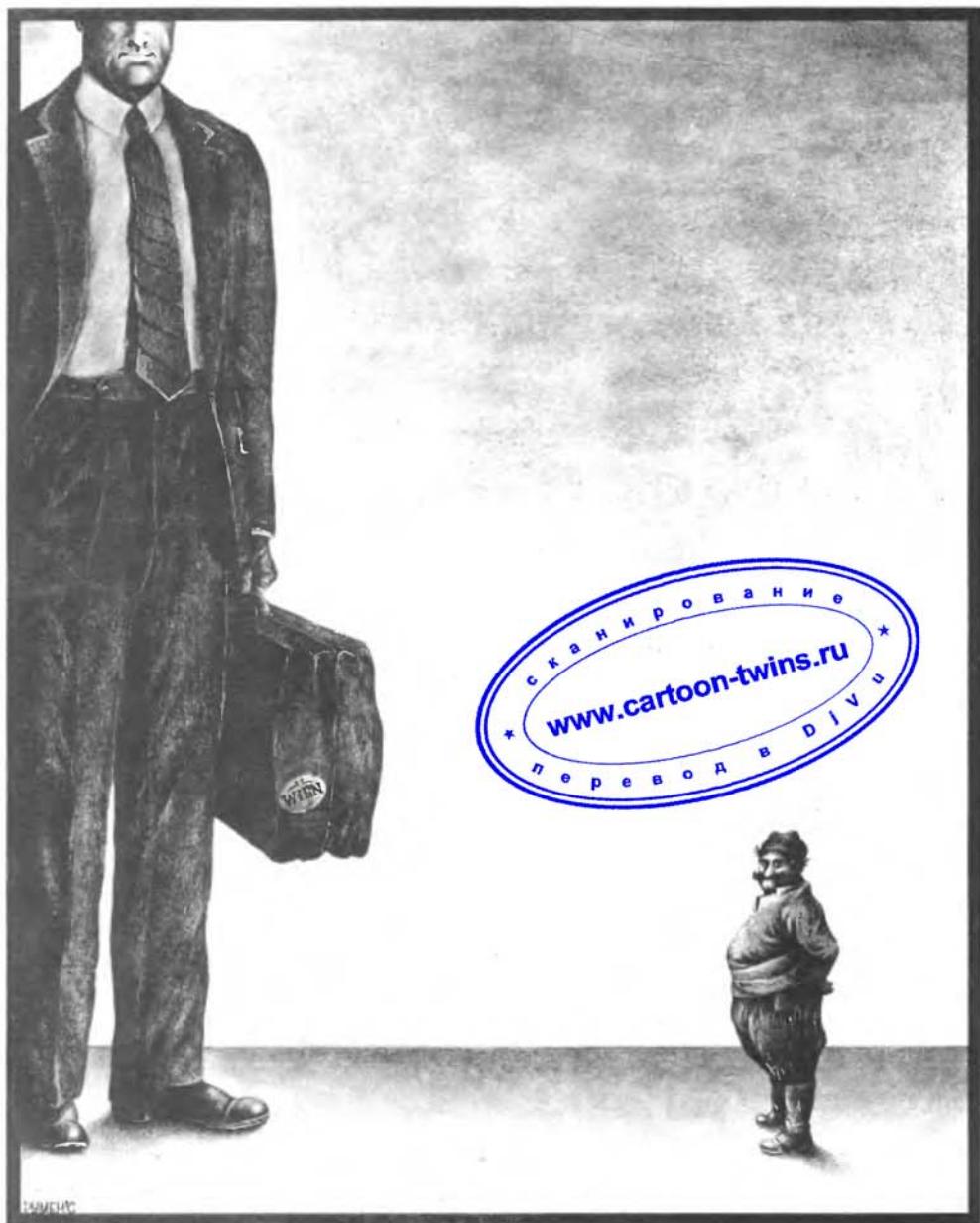

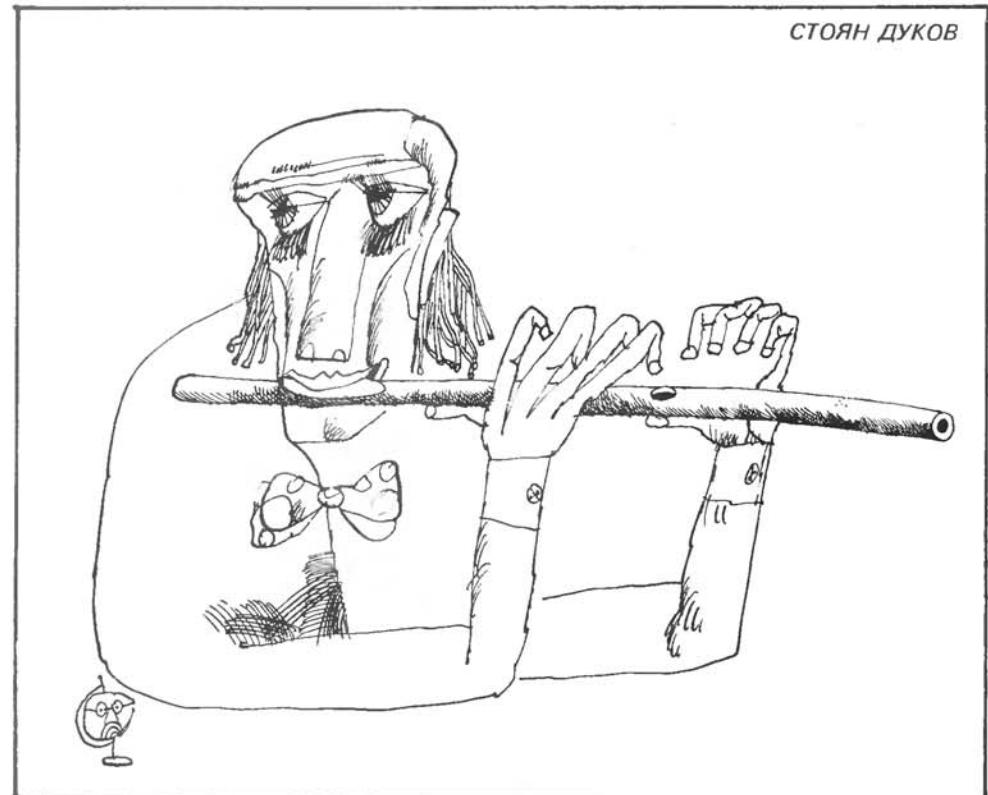
КАРИКАТУРА

МЕСЕЧНО СПИСАНИЕ ЗА ХУМОР И САТИРА 11'83

РУМЕН СИМЕОНОВ „Бай Ганьо: — Ама, че Вагабонтин, а-а!”

ГЕОРГИ КОНСТАНТИНОВ

НА ЕДИН МЛАД ПОЕТ

...Няравно ще стигнеш
върха си висок.

Но трябва да знаеш
дileмата строга:

дори и да станеш
в изкуството бог,
критиците вече
не вярват във бога.

ЛИЧНО МНЕНИЕ ПО ВЪПРОСА

Модерна болест — отчуждение.
Реално съществува тя...
Но искате ли моято мнение?
Май прекалихме
с близостта.

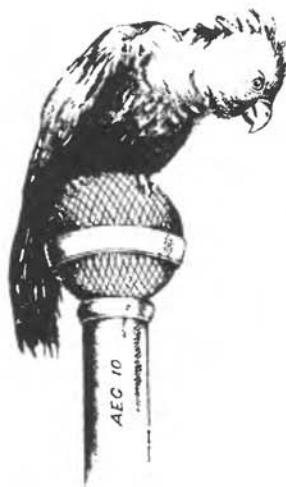
Онази близост, ужким дружба,
натираща околовръст;
падничаща в ключалка чужда,
забила в раната ти пръст.

Онази близост неизбежна,
дошла при тебе с тих съвет:
„Така високо не поглеждай.
И не пристъпвай по-напред...“

Тя всичко бързо е узнала.
Подробни факти ще даде
как Дон Кихот шуми в квартала,
как Нютои ябълки краде...

Тя майте борцове пресмята.
Тълкува строго твоя смях.
И все припомня — с днесна дата —
далечна дума, минал грях.

Модерни болести ще има
Но ще повторя убеден:
онази близост е причина
човек да бъде отчужден.

ЗДРАВКО ПОПОВ

БОЛКА ПО РОКСАНА

*Ясно видях от терасата — беше Патрокъл.
Тихо пристъпти край розите, после отскокна
ловко над срещния зид и се спря под луната:
чудно красив — непристъпен — с опашка от злато.*

*Скрит зад листата на фикуса, горко заплаках:
бях безусловно най-грозен и смешен в квартала —
риж и одърпан, с очи разноцветни, които
старческа злоба издаваха, трудно прикрита.
Беше той гален, честит котарак при Петрови,
мене, Терсита, третираше най-непристойно
старателя вецица Пройка, отсрещна съседка.
(Кюнциите чистех с мене, наместо със четка.)*

*Муз! Ти впрочем попей за Патрокъла главно:
трудно без друго подхождат за мен дитирамби!
...Скришом следях го, безумен от завист, а точно
четвърт преди полунощ, както винаги, почна:
нейното нежиско адажио чух откъм двора...
Тя го зовеше — тя молеше — болно — съдбовно!
Плувнал в сълзи, до безпаметност аз произнасях:
„Колко си хубава! Господи... Аве, Роксана!“
(Бях патетичен, но с речник оскъден, аз, клети,
тъй че си служех с таланта на други поети.)*

*Всye! Обичаше него тя — диво, безкрайно —
би го последвала даже до Буенос Айрес.
Бях утешителят аз — тъжен роб и палячо
с маска витална, а всъщност глупак из Бокачо:
с мен тя приказваше просто за сюрреализма,
Нино Манфреди, Волтер и ливанска криза.*

Беден аз! Хукваше тя след това — неотклонно чакаше там край зида: негов знак или поглед. Даже подправени, даже съвсем куртоазни!

*Мила Роксана, навярно е всичко напразно.
Пак ще си тъжна — при мене, подлеца, ще дойдеш,
пак ще поплачеш край моята рижка особа.
Все тъй прекрасна, ще сричаш, че той е прекрасен,
все тъй удущен от злоба тогаз ще поправям:
„Как тъй прекрасен — та той е направо божествен!
О, и гласа си, и жеста си аз ще пресметна...*

*После отново ще минем на сюрреализма,
Коста Павлов. Демокрит и ливанската криза.*

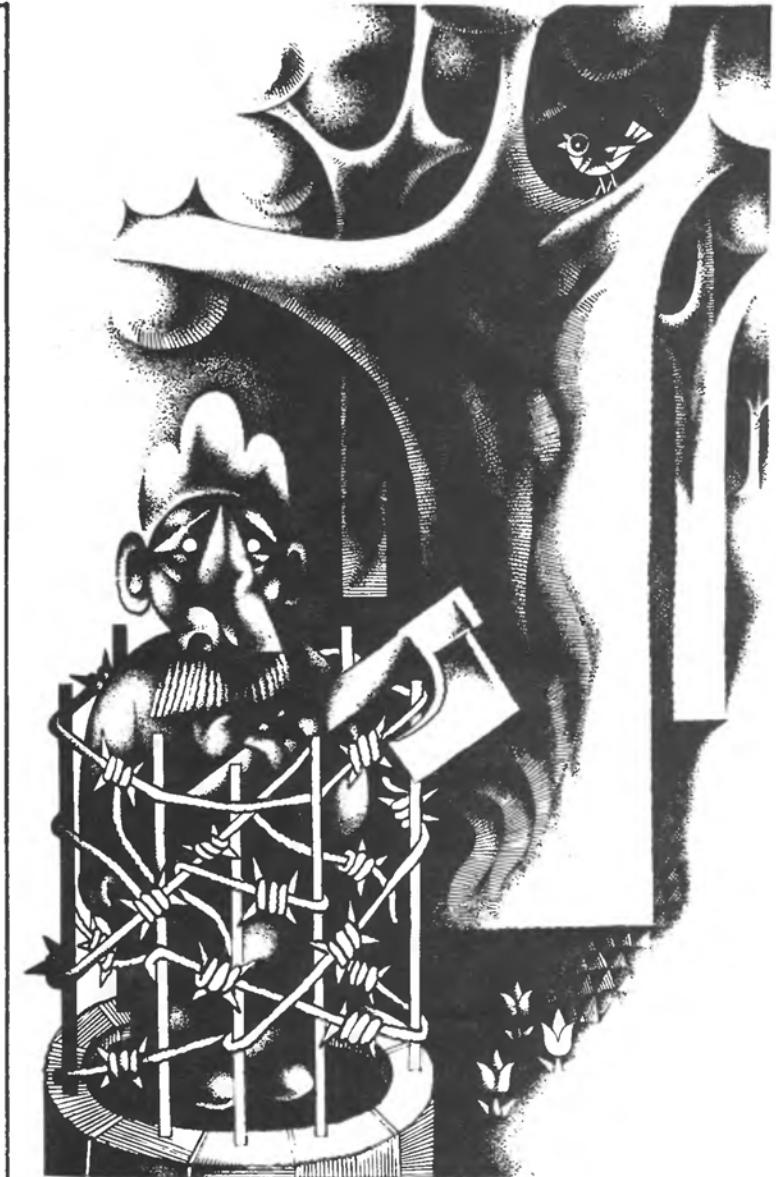

ТОДОР НЕЙКОВ

КРУШИ

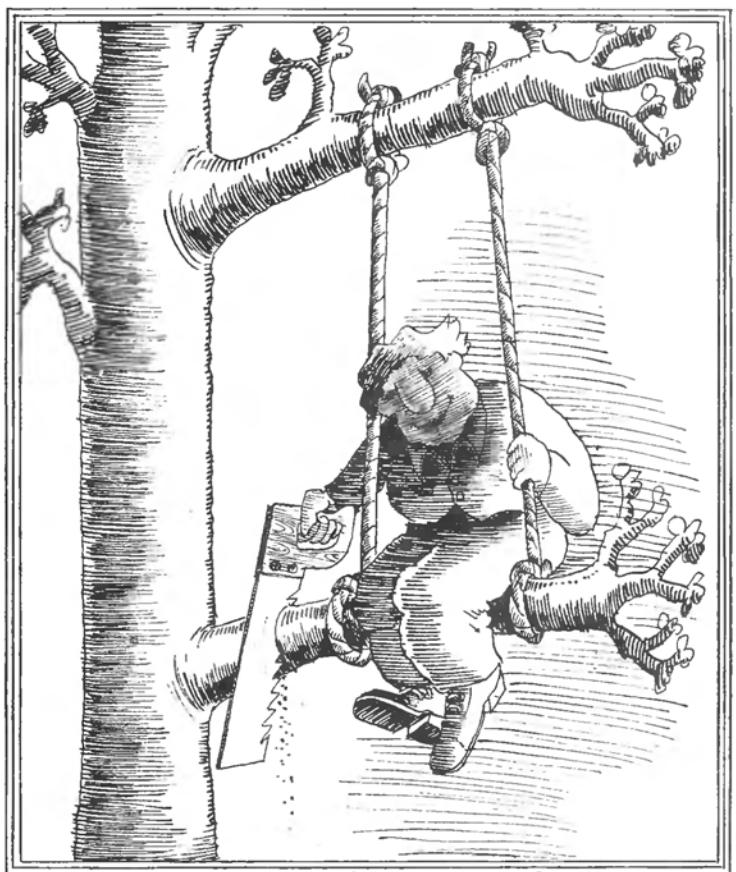
*Крушата два вида бива —
права и крива.
Първата е естетична.
Втората не ми е симпатична —
тя, кривушката, все ми напомня
докъде успях да се домогна.
— Ей, дойде ми до гуша
от тази крива, некрасива,
а и заядлива круша! —
аз си рекох и я отсекох.
Няма вече да ми се присмива:
„Че, стигна до мен, не съм ти крива!“*

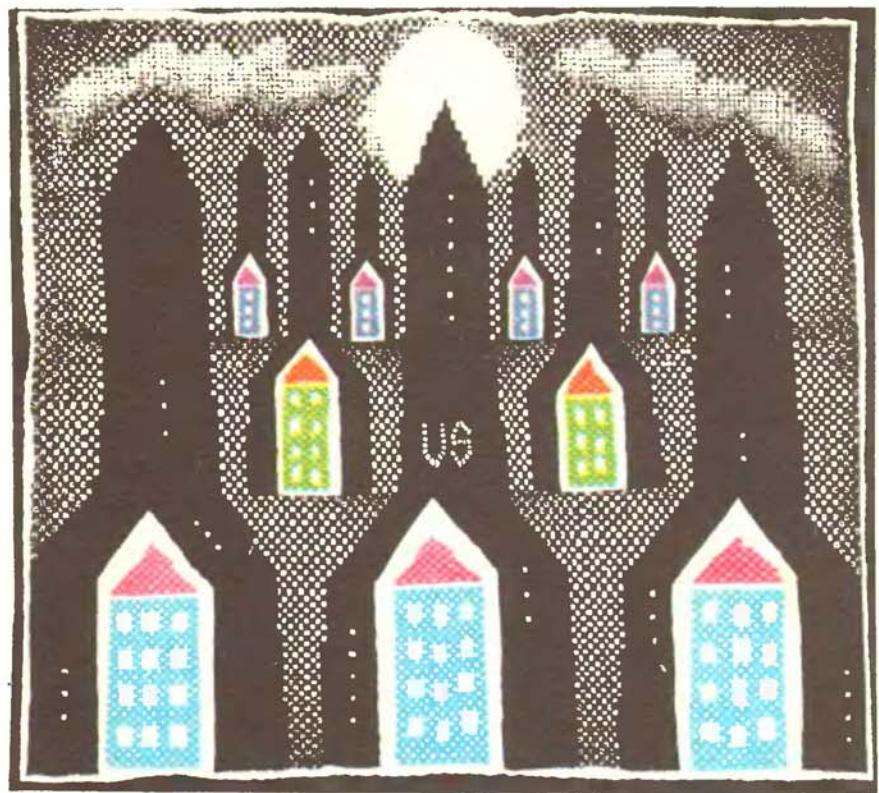
*В двора ми сега се извисява
една круша — стройна, права.
Права, идеално права,
ама плод не дава.
Е, те за това не е права!...*

МИЛКО ДИКОВ ▲

▼ РАДОЙ ГЕРДОВ

МИЛКО ДИКОВ ▲

ТЕНО ПИНДАРЕВ ▲ „Президентска патология“

ТУРХАН РАСИЕВ

СЕЧ

Всеки сече ли сече,
И крилатите мисли
ичма къде
да кацнат...

НА ГРАНИЦАТА

О, миг твой
прекрасен!...
Стой! Не мърдай!
И горе ръцете...

МОЛБА

Не се бойте!
Опаквайте се, моля.
Обаче всяка жалба
да си знае коша!

4

РАДОСЛАВ СТЕФАНОВ ▼

▼ АНАТОЛИ СТАНКУЛОВ

ЛЮБОМИР КЪНЧЕВ

МЕЖДУЗВЕЗДНА ВОИНА

В САЩ не обичат спътниците.

Белият дом не може да ги понася, ако не са спътници-шпиони по много причини.

Колко по-спокойно си живееха монополите, когато нямаше спътници.

Сега спътниците им пречат да се съсредоточат върху принадената стойност, както и върху процентите, получавани от всеки автомобил или дългва, продадени някъде по земното кълбо.

Без спътниците светът на капитала си живееше романтично, сякаш нямаше сила, която можеше да го свали от сцената на историята.

След това се появиха спътниците: кризите, безработицата, инфлацията, конкуренцията... Дори войните започнаха да имат общ знаменател: имперализма. Всичко това създаваше усещане за края и капитализмът трескало търше срещу спътниците. Мечтата за намиране на такова оръжие беше сила, напрегната, свързана с текущи сметки в банките.

Ала напразно мечтателите търсеха противоспътниково оръжие. И досега те не могат да си простят, че не успяха да задушат световния прогрес и да предотвратят появяването на първата в света работническо-селска държава, социалистическата общност и така наречения трети свят.

Нешо повече. Появиха се спътници в космоса, които започнаха да говорят чрез своите мегахерци на руски.

Това даде нов тласък в борбата на фантастите от Белия дом да търсят противоспътниково оръжие и да спрат вътрешното на земята.

Знайно е, че американският президент обяви своя „кръстоносен поход“ срещу социализма, който минава през космоса. Ето защо Пентагонът планира първите изпитания на противоспътниковото оръжие през 1983 година. През 1987 година военното ведомство на САЩ има намерение да притежава 112 ракети, предназначени за унищожаване на космически обекти, в това число и на спътници за предаване на телевизионни програми.

Създава се и противоспътниково командуване, което се стреми да постави под контрол всички орбити в космоса. Така американската армия се готви за „звездна война“, както заяви „звездата“ на Белия дом. Американските морски пехотинци, които досега сваляха звезди на девойки от различните пристанища в света, имат съвсем конкретна задача: да свалят съветски спътници и да осигуряват американското военно превъзходство в космоса.

Форсираат се изследвания, изразходват се милиарди долари за системи с лазерни оръжия, с една единствена цел: да се парализират съветските междуkontинентални ракети и капитализмът, заедно със своите непобедими спътници — кризи, инфлации, безработица, конкуренция, войни и прочие да се запази во веки веков.

Всичко това американският президент нарече „решения, които дават нова надежда за американските деца през ХХI век“.

Но мнозина коментатори от двете полушария изразяват мнението, че хъвърлилият се с такава сурова страст в космоса американски президент, не стои здраво на земята и се е вдетешил още през двадесетия век.

И трябва да признаем, че в това има нещо много вярно, защото Рейгън отдавна е изпаднал в състояние на безтегловност пред световната миролюбива общественост...

РУМЕН СИМЕОНОВ

▲ „Голям „залък“ за Рейгън“

ХАРАКИРИ

stern

ВЕНЦЕСЛАВ ВЕСЕЛИНОВ ▼

▲ МИТКО ГРОЗЕВ

ЛЮБОМИР МЕТОДИЕВ

АЗ ЗАМЕСТВАМ СПАСИТЕЛЯ СПАС

Лежах си един ден на плажа и съзерцавах безкрайната морска шир. По едно време доиде спасителят Спас и ме попита:

— Ей, приятел, искаш ли да ми направиш една услуга?

— Искам — казах му, — как да не искам. Ти само кажи.

Аз на спасител услуга никога не отказвам, защото ако и той откаже да ми усъди, когато ми потрябва...

— Много ми е топло бе, братче — каза Спас. — Постой тук вместо мен, пък аз да вляза да се окъпя. Ето ти шапката и свирката, сядай под чадъра и брой гласувате. Аз ще се върна след малко.

Седнах аз под чадъра и почнах да замествам. Аз обичам да замествам — вече пета година работя по член 64. На плажа беше спокойно, народът си летуваше кратко и не напираше да се дави, само главата на Спас се отдалечаваше зад шамандурата, към хоризонта. Хубаво е, мислех си, да знае човек да плува. Като се върне Спас, ще го помоля да ме научи.

Само че се извъртяха два часа, а той не се връщаше. Мина ми през ума да се обадя на съседния пост, но се сестих, че Спас плува като акула и няма смисъл да сея паника. Затова си затраях. Аз обичам да си трая.

Вечерта прибрах въжетата и вдигнах черния флаг, а на сутринта отново седнах под чадъра. Наблюдавам си райончето, от време на време надувам свирката, а през останалото време си размишлявам колко ли дни може да изкара Спас в морето.

Когато Спас изкара в морето един месец, си казах: „Ето, това е твърд човек. А не като она, дето вчера приливът го изхвърли на десетина километра южно от тук. Той по лице приличал на Спас, но явно не е имал неговата сила и воля“. Аз обичам волевите и силни хора.

Затова взех заплатата на Спас. Отидох да му я оставя в бунгалото, а там седи жена. Обясних ѝ, че замествам Спас за малко, а тя плаче. Наложи ми се да остана при нея в бунгалото, за да я успокоя. Аз обичам да успокоявам.

Оттогава мина много време. Устоях на две бури, един инспектор, три скандали с разни другарки и едно уволнение от службата ми, но бдя на поста си.

Сега си повишавам квалификацията. Тежко е, но няма как, щом замествам Спас. Всяка вечер репетирам със свирката, вече сменям флаговете за секунди, а вчера с надувания дюшек отидох чак до шамандурата. Дори сериозно мисля дали да не почна да се уча да плувам. Това приятно ще изненада Спас.

Жалко само, че няма кого да спасявам. Напоследък в моето районче нещо не идвават хора. Но и това не е голяма беда, защото вече никой не се дави и от този месец на Спас му увеличиха заплатата за образцова работа. Как ли ще се радва, като се върне!

СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ

ЕЛЕГИЯ ЗА 209

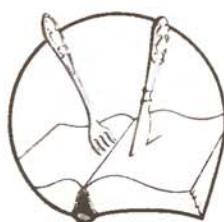
Обичам те, мой предан автобус,
попил потта
на вечните си пътници:
душите им научи наизуст,
безцветните им
сънища прегълтна...
Красавиците дремят в твоя такт,
потракват перфораторите
с целности,
безстрашно шепнат
гражданите пак,
контролите
от власт са напълнили.

Шофьорът сякаш е възседнал слон...
Закусва, както язи; после слизи
пред будката за вестници —
поклон
на продавачката,
запашва ризата.
И пак се качва, и отново — тръс —
сърдата коленчата на завоите.
Един връз друг са хората,
на кръст,
във вътрешния джоб ръмжи
достойносто...

Към спирката — възвишената цел
на здравия мъжага,
на чиновника,
на продавача
с потните ръце,
на сервитюра
с профилна бунтовен.

Обичам те, унгарски ветеран,
животът ми на рамото ти хленчи.
Пътувам гратис, ако съм пиян,
дори седя на твоите колени.

Минавай все по същия маршрут,
ще свикнем някак —
както със съпругата.
На нас ти стига, брат, че има път,
а към какво върви —
да мислят други.

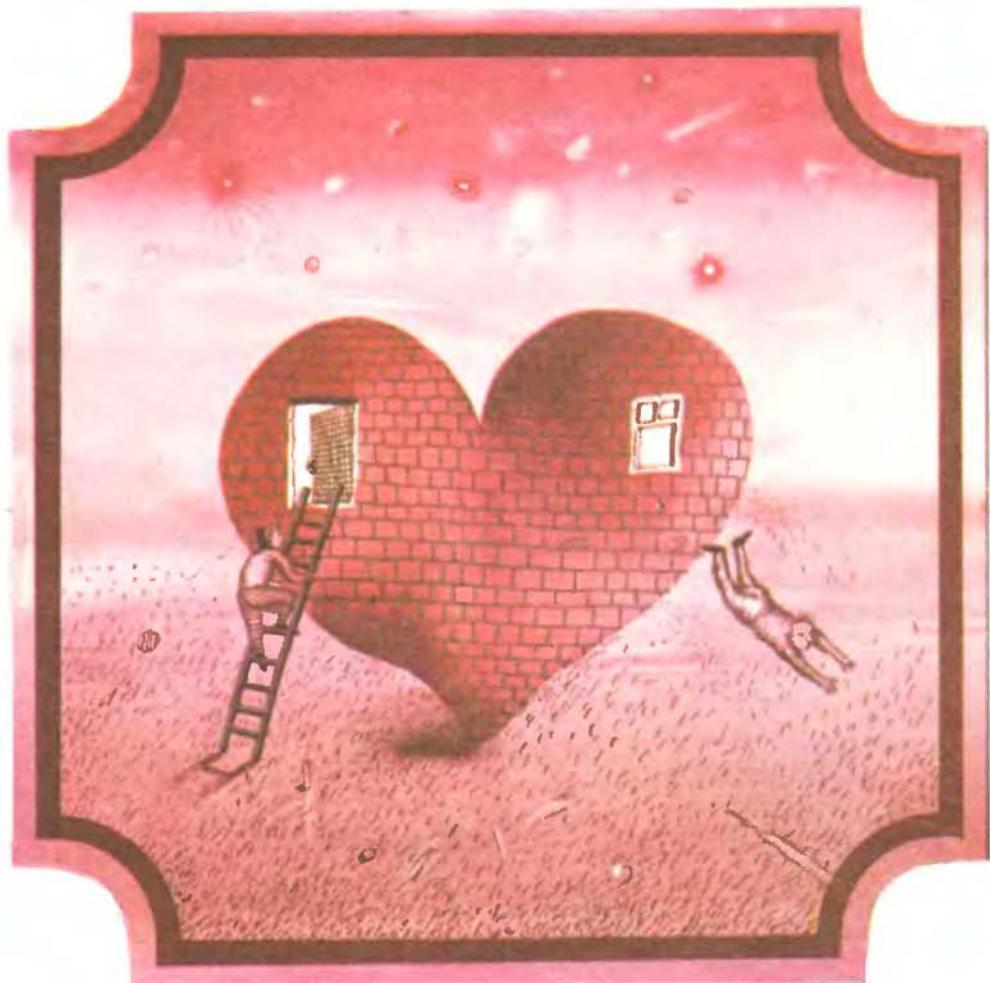

ЧАВДАР КЪНЕВ

ВИНО

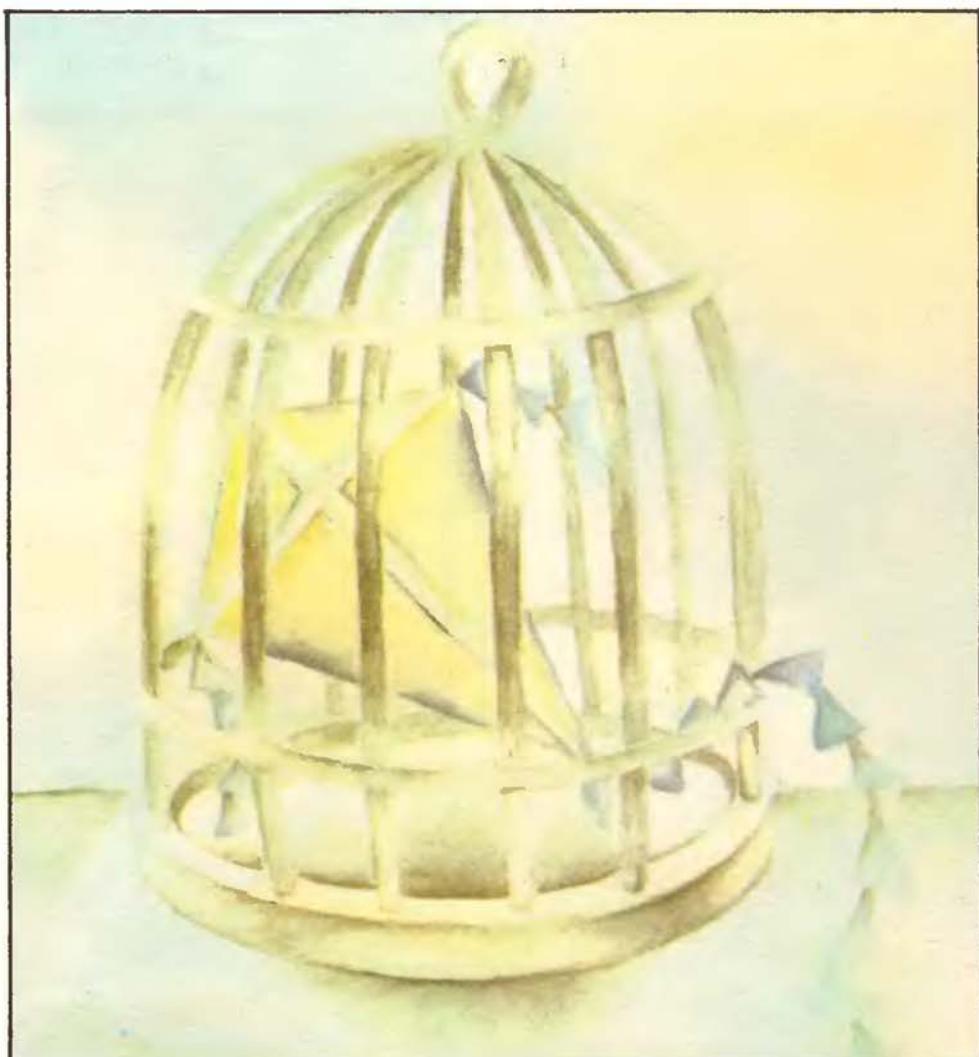
Кипва грозде медовина —
и прелива чак през лини.
И във шеметна игра
руква бистро вино, руйно.
Ала
рекоха, че било буйно!

И по строг, канален ред
го превърнаха в оует.

АЛЛА И ЧАВДАР ГЕОРГИЕВИ ▲

▼ ДИЛЯНА НИКОЛОВА

Иван Кулеков

Роден на 28. IV. 1951 год. в с. Хирево, Габровско.
Завършил българска филология в СУ „Климент Охридски“.
Редактор в „Хумор, сатира и забава“ при Българското радио.
Автор на сатиричната книга „На нов ред“. Привърженик на мини-формите с максимум съдържание, т.е. представител на новия икономически механизъм в сатирата.

АЗ СЪМ НЕСТОК ЧОВЕК.
ИМАМ МНОГО ВРАГОВЕ.
НЯМАМ НУЖДА ОТ ПРИЯТЕЛИ.
С ВРАГОВЕТЕ ОПРАВДАВАМ
ПРЕД СЕМЕЙСТВОТО СИ
СВОЯ ХАРАКТЕР.

ТОВА,
КОЕТО
ЧСКАХ
ЗА ВСИЧКИ,
ПОЛУЧЧХ
ЗА СЕБЕ СИ.
КАКВО
ПОВЕЧЕ
ЧСКАТЕ?

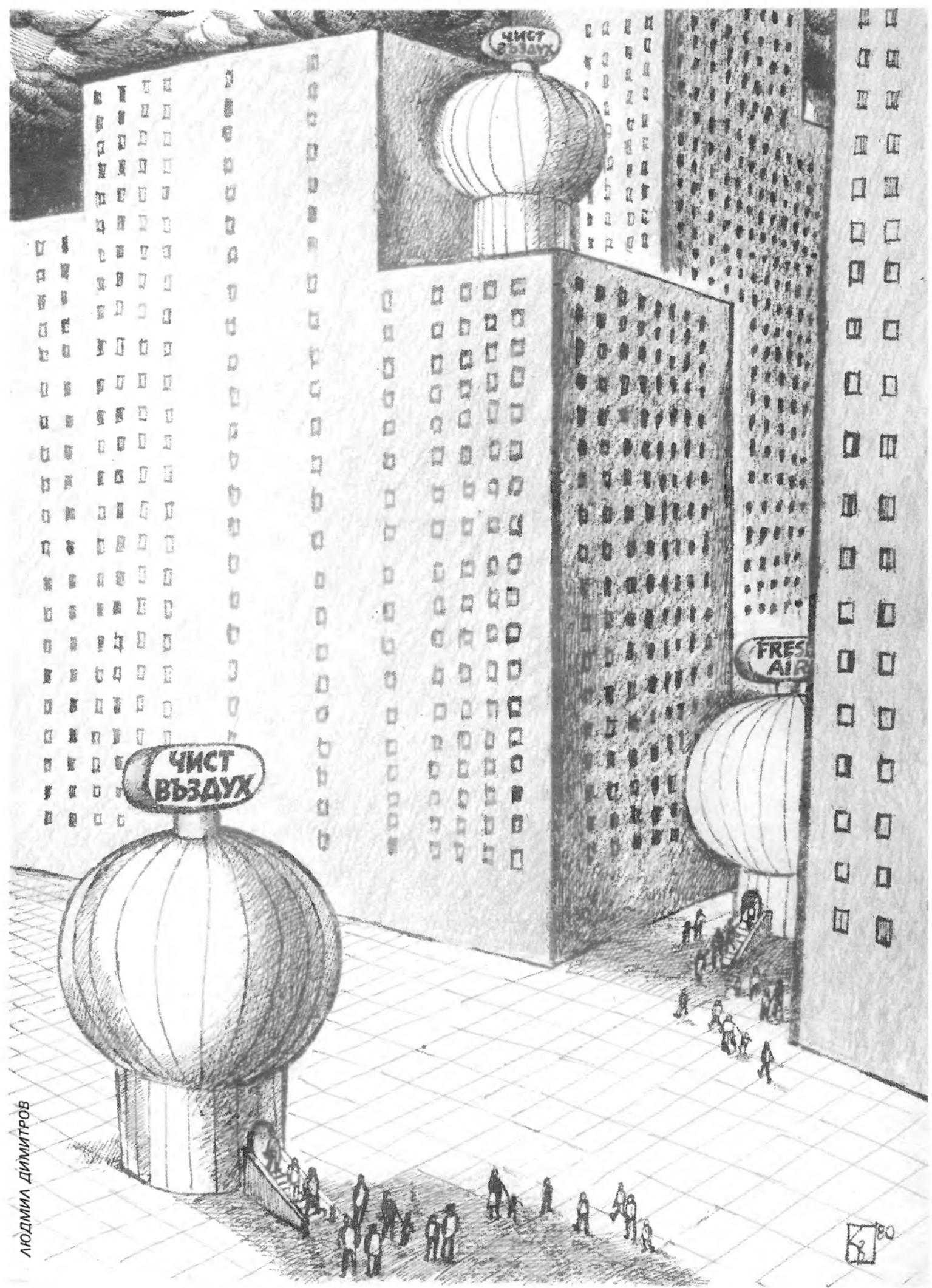
ОТВОРИХ КЛЕТКАТА.
ПУСНАХ ПТИЦАТА НА СВОБОДА
В СТАЯТА.
КАТО ЛЕТИ ДА МИ ПРАВИ ВЯТВР.

Toba e Sano!
Ivan Kulakov - писател

Ни езм видовет.
Зънчъкъф пружесъ эти въх губел.
Машинътъ ѝг управявяши и ной трудяту.
Зътгүй пружахътъ мисленчие и чумехън.

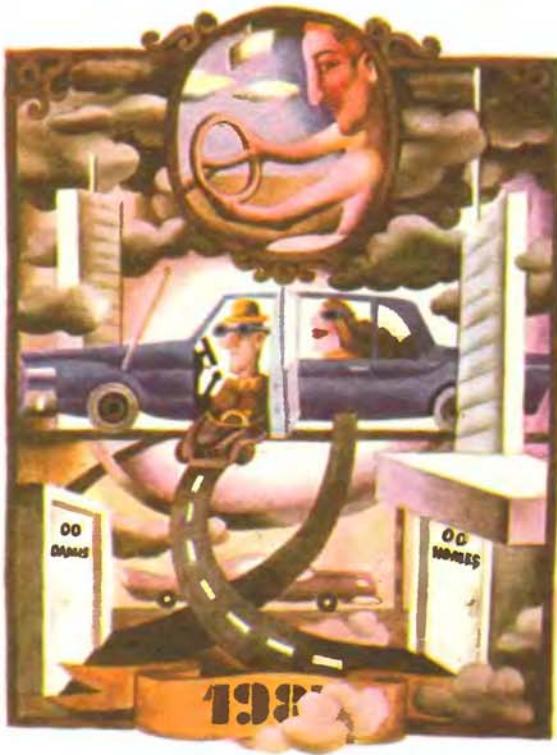
КОЙТО НЕ ПИШЕ КАТО ИВАНОВ,
НЕ Е ПИСАТЕЛ!
П.ПЕТРОВ - КРИТИК

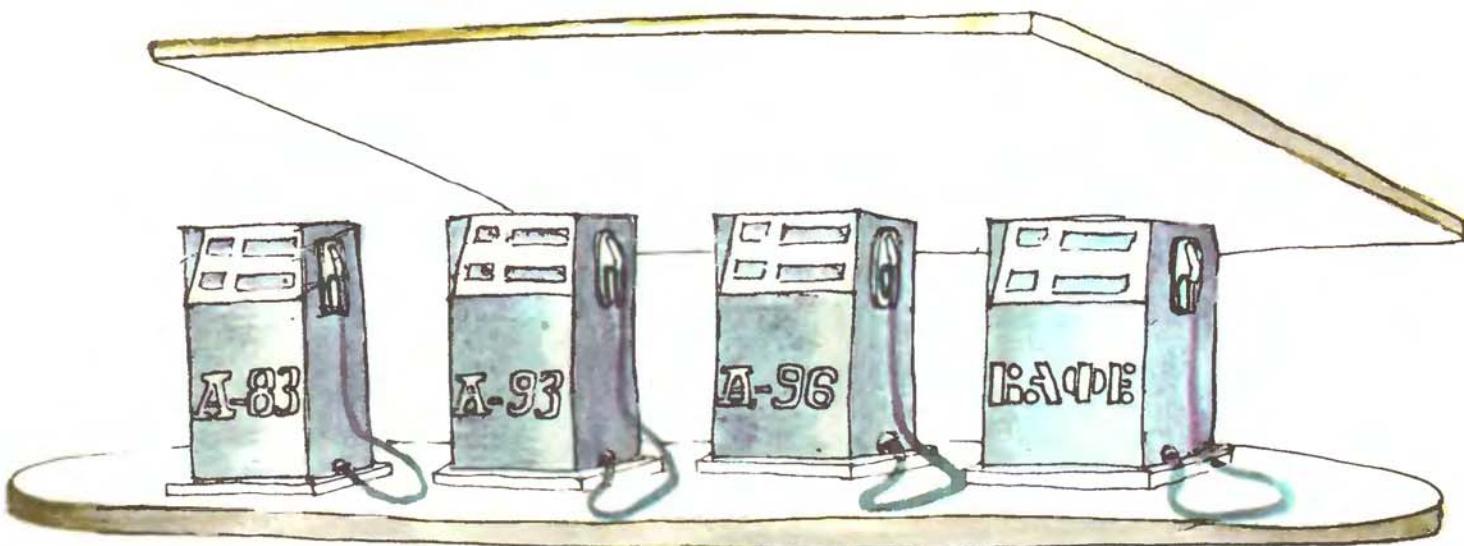
ЕКСПОРТ- ТРАНСПОРТ

КАРАНДАШ ▲ „Глобално“

▲ ГЕОРГИ ЧАУШОВ

БОЯН СМИЛОВСКИ ▲

ДИМИТЪР ТОМОВ ▼ „Безопасно движение“

САЙДЕРИТЕ

ТАЛОК СТ ХОНОФАНИЯ СМЕР

име Дончо Ст. Цончев
 адрес ул. „Родор Сайдер“ № 7
 сем. положение женен с деца чл.

дата	РДАЛЧИЯ	ХОСПРАРИ	
		сума	от нач на гог
	<u>он. Сайдер</u>		
26.IV.	он. Сайдер	11	11
17.V.	он. Сайдер	7	18
28.VI.	он. Сайдер	3	21
19.VII.	он. Сайдер	14	55
21.VIII.	он. Сайдер	7	42
18.IX.	он. Сайдер	9	51
24.X.	он. Сайдер	2	53
7.XI.	лит. фронт	120	123
19.XI.	Пламък	350	523
14.XII.	„Септември“	357	880
20.XII.	Б. НК	210	1,090
22.XII.	Съвременник	501	11,591
27.XII.	Пламък	132	2323
27.XII.	Гарикагура	459	3,882
28.XII.	лит. фронт	170	3,452
29.XII.	лит. фронт	230	3,682
29.XII.	„Септември“	832	4,514
30.XII.	ЗБВ	183	4,697
30.XII.	Пламък	754	5,459
30.XII.	Пламък	802	4,253
31.XII.	„Септември“	954	7,207
31.XII.	Гарикагура	1,050	8,157

Рисунка Румен Симеонов

говорим за думата „пробивам“! Какво трябва да пробие човек — стена ли? Кой я гради и издига — тези, които са вече вътре ли? Защо им е стената — плячкали делят, та да не припарат нови кандидати за нея?)

— Само сайдер — каза някой. — Просто списание „Сайдер“.

— Чудесно! — възкликаха неколцина.

— И евтиничко, и сладичко...

— И червеничко.

— И бая газирано.

След пет минути нямаше никой против. След още пет минути единодушно бях обявен за главен редактор на списанието и въобще за шеф на сайдерите. Тे ти сега по-възрастен — почесах се с двете ръце, просто където ми падна в момента. Докато се покашлям, възложено ми бе да искам основаване на Съюз на български сайдери или по-кратко — СБС. Поръчахме още по един ред, чуха се възгласи: „Да живеят сайдерите!“ Хората от съедините маси поглеждаха в недоумение към нас.

Това беше отдавна.

— Всички имат органи — каза някой, както спокойно седяхме около масата.

В началото не обръхахме внимание на тази реплика, но тъй като никой не се обади след нея, тя остана да виси във въздуха, подобно произнесена цена при търг.

— И аз си имам органи — каза друг, след дълги размишления. Единствен той имаше ментовка, а останалите — кафета.

В кафенето на писателите ментовката е най-евтината напитка; освен това сред ежедневния екип посетители най-малко са самите писатели, вероятно те пият кафето си на гара Подуяне или на други места, социално предназначени за тукашните редовни посетители и всичко това е напълно нормално, като се има пред вид великият, макар неписан закон за чуждото яйце, което винаги е по-голямо. (А целите тези подробности съвсем не са без връзка с онуй, което следва по-нататък).

— Не, бе — каза първият, — аз ви говоря за печатните органи.

— Трибуна — каза трети и си поръча малка водка.

— Нещо като вестник или списание, това ли? — попита аз.

(Най-възрастният в това околовасие бях аз, комай и най-прочут, винаги ми е било по-удобно в компанията на по-млади, по-бедни и по-непрочути от мен — при обратното съчетание безпричинно се изпотявам и говоря много глупости, при това глупостите изговарям с глас, който натрапчиво кара околните сами да се покашлят вместо мен).

— Да! — каза високо и внезапно сърдито ментовкаджиета. — Ние къде да печатаме? Нас все ни връщат отвсякъде?

— Кои нас? — попита аз нежно и с много нагла грубост в подтекста.

— Нас, аутсайдерите.

Дойде още един и седна с пуftenе. Дойдоха още двама и си поръчаха ментовки.

— Защо да не предложим да се създаде едно списание за нас? Ясно е, че ще пишем, докато сме живи. Ясно е, че стихотворенията и разказите, които се печатат и се хвалят от критиката, с нищо не са по-добри от нашите. Така ли е?

Въпросът беше към мен. Те ти сега по-прочути, почесах се и се усмихнах неубедително.

— Кажи, кажи! Честно кажи!

— Така е — рекох.

— Дайте да си поискаме списание. Ще пробваме, пък читателите ще си кажат думата. Ще видите какво ще стане!

— Как да го кръстим?

— Аутсайдер. Списание „Аутсайдер“.

— Не е хубаво. Думата е чужда. Ние сме патриоти тук, до един.

— Графоман. Списание „Графоман“.

— Глупости! Ние сме талантливи копелета, това е ясно!

— На кого е ясно? — попита аз с нежен гласец.

— На нас! Това е достатъчно! А ти... О, ти, който неусетно направи Христовата възраст на земята!

Приятелят стана, прегърна ме и ме целуна. Вярно, че имах рожден ден. Те ти сега по-богатия, почесах се отново и поръчах за всички.

(А момчетата наистина си бяха талантливи, знаех ги всичките от години; неведенък съм се питал защо едини напредват яко в този занаят, а други, със същата дарба, че и с по-големичка, тъпчат геройски из рубриката „Първи стъпки“. Да не

Хората така в недоумение погледнаха след два месеца и първия брой на списание „Сайдер“, но след още толкова време започнаха да се тълпят пред реповете за него. Тиражът набърна страховитно. Дадоха ни цял етаж за редакцията, отпуснаха щатове. Не се учудвах на всичко това: ние, сайдерите, пишехме за собствените си проблеми и възжделия на неуспели, гледахме на нещата с очите на неуспели, чувствувахме живота с душите си на неуспели — а читателите, народът, човечеството, кажете го както щете, във всички епохи и по всички меридиани се състоят от деветдесет и пет процента неуспели. Ей така нормално си растеше нашата популярност, гонеха ни от радиото и телевизията, хвалеха ни, докато един прекрасен ден съзрях името на моя пръв заместник в „Литературен фронт“.

— Какво си направил? — попита го.

— Забрави ли, че ние сме сайдери? Как тъй ще печаташ, където печатат...

— Насилиха ме... Просто... нямаше как да откажа.

Треперех. Казах му след десет минути да ми донесе молбата си за напускане. На първото общо събрание го изключихме завинаги от сайдерското движение изобщо.

Следващият бе отговорният секретар, който прочете свое стихотворение по радиото. След него излетяха от редакцията и от сайдерското движение трима завеждащи отели.

Пет души останахме истински сайдери — работехме денонощно. Но двама попаднаха в списание „Септември“ с по три епиграми и почти същата седмица другите двама пропаднаха път в „Пламък“, където се появиха с цели четиристишия.

Останах сам. Тъй сам издавах следващите броеве, писах, редактирах и рисувах, крепях си организма с ментовки, кафета и аспирини, казвах си: „Умири тук, но не се предавай!“

Бях щастлив. Горд бях. О, какви години!... Гледах на нещата с очите на човек, какъвто цял живот мечтаех да бъда. Какво повече можеше да искаш от себе си, боже?

И тъй, на върха на силата си и на радостта, че съществувам както аз искам, в ръцете ми се озова „Литературен фронт“, където на първа страница се съобщаваше, че съм избран за член на Съюза на българските писатели. Стоях така и гледах това съобщение. Хората ме подриваха и ме ругаеха — бях в средата на оживено кръстовище.

Тръгнах полека към редакцията на „Сайдер“, отключих, пометох, написах си на края молбата за освобождаване от длъжност, също и протокола за изключването ми от движението на сайдерите завинаги — седнах зад бюрото и със замах ги разписах и двете.

Излязох и оставил вратата отворена.

Двайсет години минаха оттогава, жажи го.

Пак сме си в кафенето — старите приятели. Пак се разбираме. Пак пишем. Пак се шегуваме. Добре ни е, нормално е всичко.

И — странно — от масите на днешните сайдери никой не става да ни посочи с пръст и да извика в лицата ни:

— Изменници!

100 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА Д. С. МООР

Дмитрий Стахиевич Моор, този класик на съветския и въобще на революционния плакат и карикатура, и днес буди нашето удивление. Няма съмнение, че в работата си на художник Моор изхожда от съсепсионистка култура на рисунката и въобще на пластиката. Отделни илюстрации разкриват връзките му примерно с Билибин или с карикатурния език на „Симплицисизм“. Независимо от това карикатурите на Моор пред революцията още се отделят рязко от тешката практика на карикатуристите. Сам художникът смята, че това се дължи на факта, че неговите карикатури синагига един остьр политически смисъл. Известно е, че той мрази безпредметния смях, смята го за форма на обществена глупост.

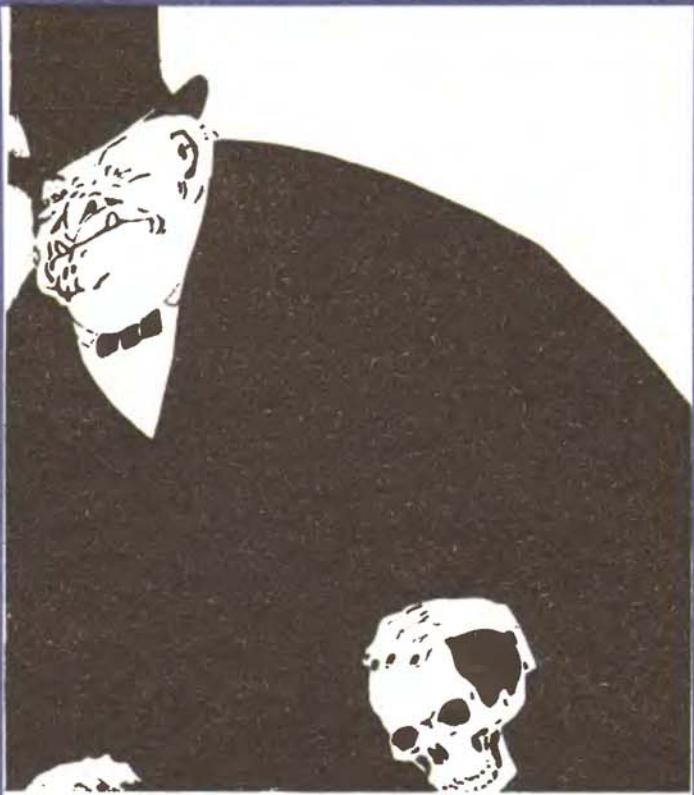
Пътят на Моор в карикатурата започва с критика на собствената му класа — Моор, да не се забравя, произхожда от интелигентско семейство, което в Русия през онази епоха значи нещо. Но точно дребната руска буржоазия със своето ограничение, предразсъдъци, привързаност към отживели времето си традиции го „въбесява“. В хумористичните издания „Будилник“ и „Кимвал“ са злите негови карикатури, които бяха забелязани и събирани в България от нашите бащи, завещали ни интереса и любовта към творчеството на Моор. Любознателният изследовател може да установи, че Моор от тази епоха е познат на карикатуристите от „Българан“ и „Смях“ и че е любим на Димитър Подвързачов. Моор, радикалът, злият руски сатирик е забележителен с това, че открива смешното не само в невъобразимия днес руски дребнобуржоазен бит, но главно в „идеите“, ще рече в лакайщината, блодолизничеството, никопоклонничество, прихлебничеството, паразитизма на „средните“ руски социални слоеве. Рисунката му от епохата носи основните черти на карикатурата от „Симплицисизм“, определящи дълго време стила и на нашата българска карикатура: „нервеен“ контур, шаблонна физиономичност, характерни детали от костюма и бита.

В епохата на революцията карикатурният стил на Моор се развива по неочекван начин. Нашият художник изучава и обиква руския лубок, което остава за винаги своят печат в творчеството му. Карикатурите му прерастват в многофигурни композиции, в които като в лубока представителите на отделните класи контрастират взаимно чрез костюм, поведение, чрез своята мисловност. Този маниер става характерен главно за Мооровите сатирични плакати, но той присъства и в карикатури и рисунки. Впрочем Моор един от първите възстановява традицията на лубока, като дава на говяд народно изкуство един съвсем нов, модерен смисъл, оставяйки все пак да живее в него древната народностна омраза към „силните мира сего“.

Чисто пластически Мооровата карикатура и сатирична рисунка еволюира към естетиката на линорезите, любими между двете войни поради своята пластическа простота и изразителност. В тези изхождащи от линореза рисунки Моор въвежда широко пластическите метафори. Той въвежда рисуването в карикатурата на топа „откъм устата“ (маниер използван у нас от А. Жендов), превръщайки оръдието в символ съдържавено на войната и на капитализма. Също така той превръща фигуранта на червеноармееца в символ на несъкрушимостта на съвгите. И това отношение го е следван от други (у нас пак от Жендов). В еднофигурния плакат и сатирична графика нашият художник постига изключителна изразност, политически външения, които сложната, бароковата, повествувателна плакатна и сатирична композиция не успяват да създадат. В неговите еднофигурни плакати гладуващият селянин или тръгващият на война червеноармеец „беседват с масите“. Това качество на Моровите плакати и сатирични графики като че не е постигнато от друг. То го прави знаменит и „единствен“ приживе.

Въпреки времето, което е изтекло, плакатите на Моор, занимателните му или зли карикатури пазят определен интерес за нас. Това е революционната сатира в „статус наценти“ — с тръгчивия смях, със скептицизма, свойствен на масите, с техния оптимизъм и вяра в оптимистичната разръзка на историята.

ВЛАДИМИР СВИНТИЛА

„Още кръв“ ▲

„По фашистки — победител, ▼
а по нашему — грабител“

ХАРМОНИЯ

Снегът валя цяла седмица и затрупа селото. Бай Марко пушеше една цигара „Марлборо“, отаден на съзерцание до прозореца. В кухнята трополеше жена му Петрана. От тези звуци го нападаха пристъпи на главоболие. „Сега да обуя онези ботуши, офицерските, да облеска ямурлuka и да ходя, да ходя... Да стигна до кояшарите, при овцете, да погаля Рогуша, пък да извадя кавала и да засвири!“

От всичко, което се мрежелеше в мечтите му, бай Марко притежаваше само един стари ботуши. Нямаше си той нито ямурлук, нито кавал, а пък и хич не обичаше овцете. Но така си размишляваше, подпирян на перваза между мушкатото и бегониите.

След десетина минути в стаята влезе леля Петрана. Бай Марко се помъчи да изобрази на лицето си една гримаса, която бе видял преди години във „Форсайтови“ по телевизията.

— Прасето не е хранено! — съобщи жената. — Кокошките и те не са хранени... Кравата, пуйките, гъските...

„А за душата? — помисли си бай Марко. — За душата никой не се сеща, майка ми стара!“

Той допуши със съжаление фаса, хвърли го в печката и излезе на двора, облечен в старото си кожухче. Накокошини се взе да търси в снега лопатата. Кучето се показва от колибата си, дойде при него и седна на обувките му. Така стояха двамата и се наслаждаваха на зимния пре-диобед, но този момент на медитация не продължи дълго, защото от прозореца се подаде главата на леля Петрана:

— Марко-o!

Мъжът се раздвижи. Ритна кучето и взе да размахва лопатата. Небето над планината беше все така облачно, а въздухът студен. Скоро лопатата на бай Марко очерта една пътека до обора. Кравата се обади доволна и взе да хрупа сламата. Кокошките се разкудкудяха. Прасето също взе да издава звуци, както може.

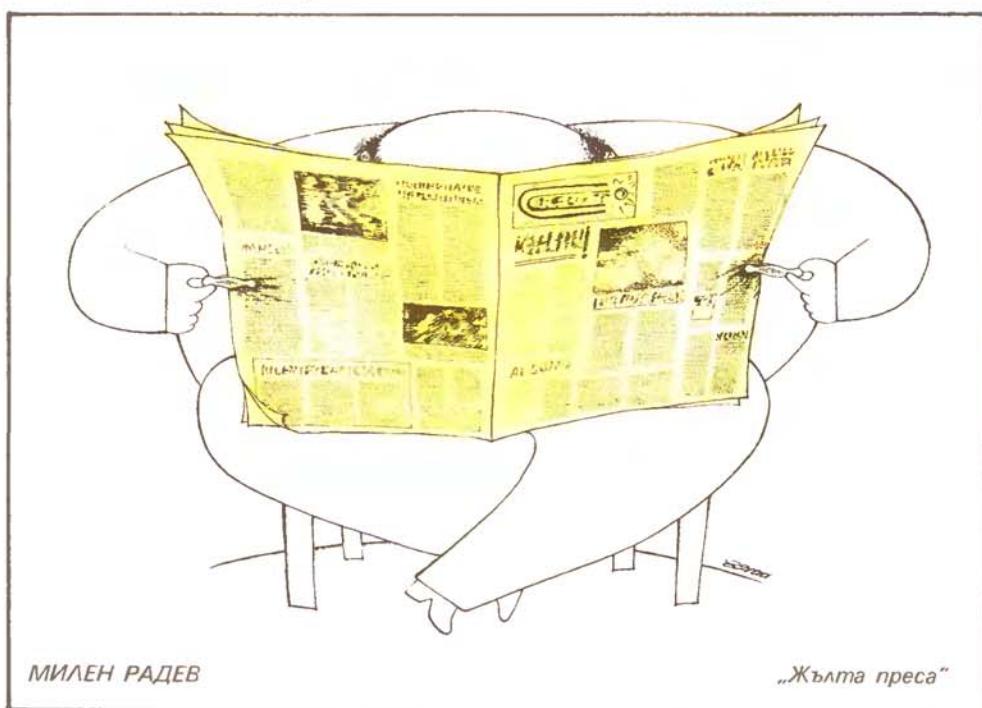
Душата на бай Марко не се изпълни с хармония. Той си повтори на ум за офицерските ботуши, за ямурлuka и кавала, но не усети очаквания подем. Тогава си проправи път до копата сено, клекна зад нея и измъкна от затоплените ѝ едра скритата бутилка ракия. След третата гълтка светът наоколо взе да се подрежда и да оправдава съществуването си...

Леля Петрана също търсеше своето малко място в хармонията на големия свят. Тя гаврътна бързо чашата с домашен ликър, надникна през прозореца да види къде е Марко и като не забеляза нищо, върна се обратно и повтори това действие.

Селото крепеше сивото небе с дима на комините си. Откъм планината се носеше едно тържествено мълчание и снегът започваше отново да вали.

ТЕНЮ ПИНДАРЕВ ▲ Разори се колегата Ромео с тия цветя и подаръци.

МИЛЕН РАДЕВ

„Жълта преса“

ЖЬО Т'ЕМ

Иван Себастианов, двадесет и четири годишън момък с лирична душа и френско възпитание, излизаше от кино „Сердика“ с любимото си момиче Емилия. Познаваха се от скоро и за пръв път ходеха заедно на кино.

Филмът беше френски и в него се разказваше за двама влюбени, които се разхождаха безценно в Париж и си говореха за живота. Страшно възпитано си говореха, сякаш някой им бе написал текста предварително. Хубавото е заразително, сигурно затова в един и същи момент и на двамата българи им се приска да си говорят възпитано и умно за живота.

— Хареса ли ти, скъпа Емануела? — попита Иван, докато тълпата от киното ги влечеше към улицата.

— Да, мили Жан! — кимна Емилия.

Часът бе четири следобед, забързани хора слизаха и се качаха в трамваите. Леки коли се гонеха, настигаха и ожесточено ръмжаха. Едно куче търсеше с кучешкия си поглед пешеходната пътека.

Жан и Емануела тръгнаха към най-близката таксиметрова колонка. Настроението им никак не подхождаше за градски транспорт. Имаше само двама чакащи. Мъж и жена. Жената се качи, като на места огромната си пазарска мрежа и щастлива отплува сред реката от коли. Мъжът почака още двадесетина минути, потропвайки нервно с чадъра си, после се отказа и взе трамвай.

Дойде и техният ред. Тъкмо отваряха вратите на таксито, отнякъде изскочи съдър мъжага, избута ги и се настани до шофьора.

— Ние сме наред, мосю — опита се да обясни Жан.

— Кой, бе? — облещи се мъжагата.

— Жан, моля те, недей — притисна се до него Емануела. — Мосюто може да е в нетрезво състояние...

И Жан се отдръпна.

През следващите четиридесет минути такси не дойде.

— Емануела — каза накрая Жан. — Стана време за вечеря. Хайде да идем на ресторант!

— О, чудесна идея! — разцвъртя момичето. — Да тръгваме.

Съвсем наблизо имаше ресторант. Салонът бе полу празен и двамата се отправиха към една маса. Оркестърът се подготвяше върху островчето си, вентилаторите тихо бърмчаха, а червеният мокет попиваше стъпките им.

— Тук не сервираме! — извика от дългото сервитьор с вечерен вестник в ръка.

Жан понечи да пита, но Емануела го стисна дискретно за рамото.

Отидоха в другия край на салона. Дори масата бе по-хубава. С букет във ваза, бели салфетки и гланциран лист за меню.

— Дали има раци? — тихо прошепна Емануела. — Или астержи... А?

— О, сигурно... — важно каза Жан.

Появи се и сервитьорка. Почти млада, почти красива и почти любезноза ги попита:

— Само двама ли сте? Тогава седнете там, ако обичате... — почти твърдо им нареди сервитьорката, сочейки другия ъгъл на ресторантта. Там, весела компания спореше на висок глас и боцкаше шумно мешана салата.

Жан и Емануела (Иван и Емилия) се присъединиха към компанията. Приеха ги като свои. Сипаха им малко ракия, докато чакат сервитьора, чукнаха се възторжено и после ги позабравиха.

— Еми... — прошепна Жан. — Нали е много хубаво, че сме сами?

— О, Жан... Това е най-хубавата ми вечер...

— ...Моята усойница вчера закъсня! — ръкомахаше един от компанията.

— ...Още ли се мъкне с онъя поядник? — попита друг.

— ...Пачавра с пачавра... — провинка се трети.

— ...Медицинско иска да си вади, за пред съда...

— ...Ще ти гепи апартамента... Сега всичко дават на усойниците!

— ...Ще ми гепи... Да не казвам к'во?!

— ...Щом има дете, край!

— ...От де да знам да ли е мое... Хаха-ха...

Гръмна буен смях, съпровождан от звън на чаши. Сервитьорът се появи. Възрастен и добре сресан.

— Какво ще обичате? — попита той.

— Нищо... — избръзя Емилия. — Ще ставаме, забравили сме ютията в къщи...

Гръмна буен смях.. Компанията се люшкане от смях.

— Къде бе? — изрева компанията за

довиждане. — Каквото и да правите, мацето ще ти сложи рогцата! Маце, нали!

Жан и Емануела напуснаха бързо ресторантта. Топла нощ се спускаше неуверено над града. Неуверен бе и Жан, който се готвеше да направи своето предложение.

— Еми — започна той. — Да идем у нас... Имам аквариум! С риби!

— Да идем! — съгласи се Емануела. Взеха трамвай. После тролей. Стигнаха.

При входа Жан сложи пръст на устните си:

— Тихо! Съседите са лоши!

Изкачиха се на пръсти по дървената стълба. Жан отключи и влязоха. В коридорчето миришеше на стари вещи. Изскърца вратата на кухнята — малка стаячка с масичка, кушетка, мивка и поцинкован леген.

— За бебето на сестра ми — поясни присъствието му Жан.

— Ваньо-о-о-о! — проехтя сърдит мъжки глас.

Емилия подскочи.

— Баща ми — обясни Жан. — Болен е!

Чу се и женски глас:

— Тихо-о-о! Ще събудите бебето... Няма спокойствие в тази къща... Всяка вечер се мъкнат някакви...

Емануела стоеше права по средата на кухнята.

— Това е за баща ми... Води гости и играят на карти! — опита се да обясни Жан-Иван.

Но Емануела хвани дръжката на вратата. Заслиза по стълбите толкова бързо, че те се залюляха. Жан я догони чак на улицата.

— Жалко — каза Жан-Иван. — Филмът беше толкова хубав...

Емилия мълчеше.

— Ама ти какво? — попита Иван.

Емилия мълчеше.

— Кажи ми нещо! — помоли Иван.

— Говедо! — отрони тихо Емилия.

— Какво-о-о? — усмихна се Иван.

— Говедо-о-о-о! — засмя се и Емилия.

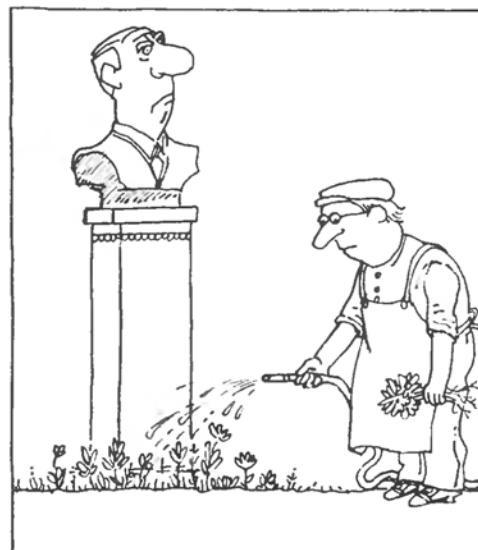
— Шопар! Торбалан!

— Невестулка! Усойница! — изкикоти се Иван.

И двамата, хилейки се неудържимо, заливайки се в кикот и хълцане, силно се прегърнаха.

ПОУКА: Френските филми са много хубави, но не са за подражание!

ВЕЛИН АНДРЕЕВ

Ивайло Нинов

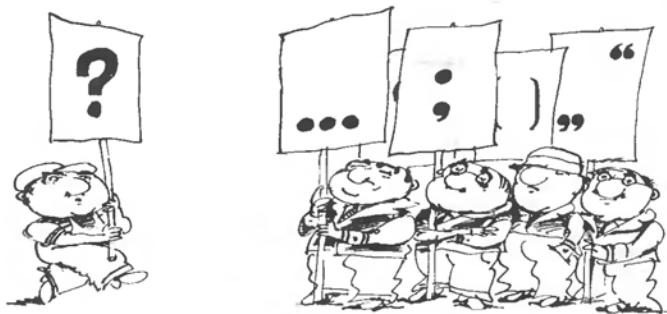
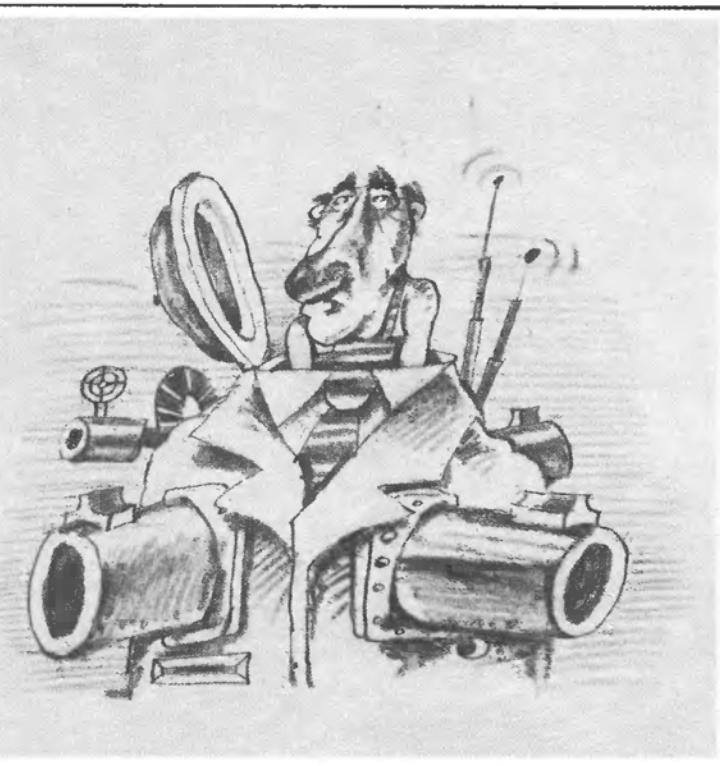

Карикатурите на Ивайло Нинов някак неусетно „навлязоха“ в ежедневния и периодичния печат. Неусетно, но не и незабелязано, защото младият им автор успя за едно много кратко време да защити индивидуалния си почерк в рисунката, да създаде един собствен типаж.

Роден е на 14 ноември 1960 г. в София.

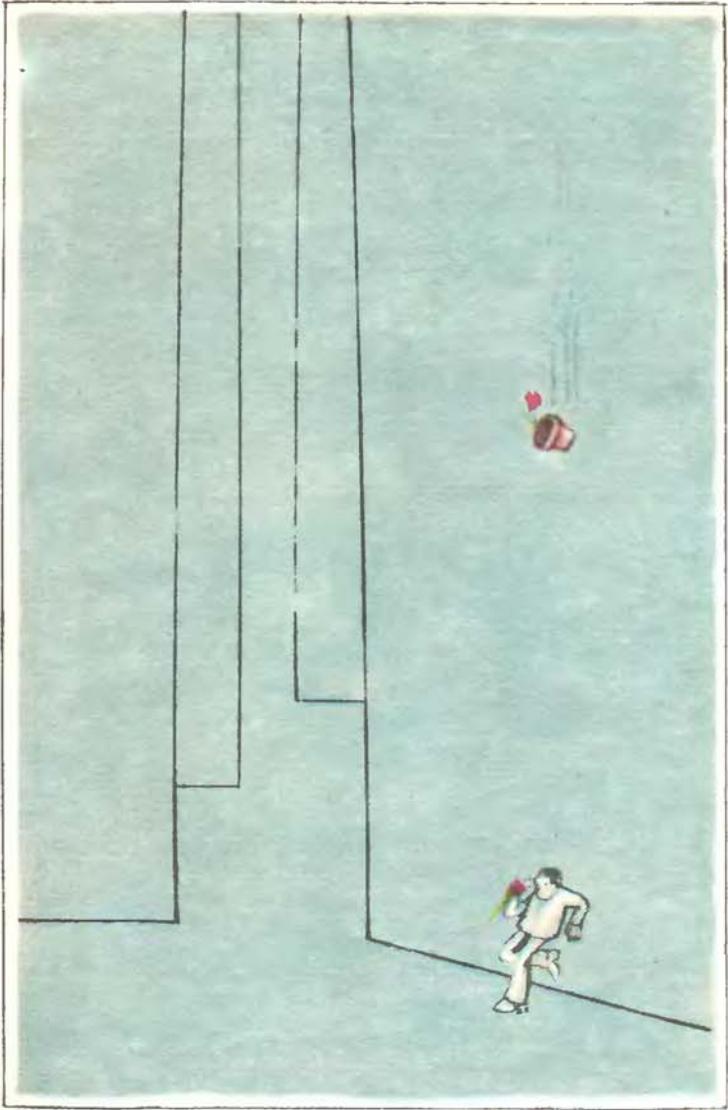
Участва в общи изложби на карикатурата у нас и конкурси в чужбина. Тази година е и първата му самостоятелна изложба (в Студентския дом, София), изложба, показана и в Бургас.

Р.С

ВЕСЕЛИ ГОСТИ

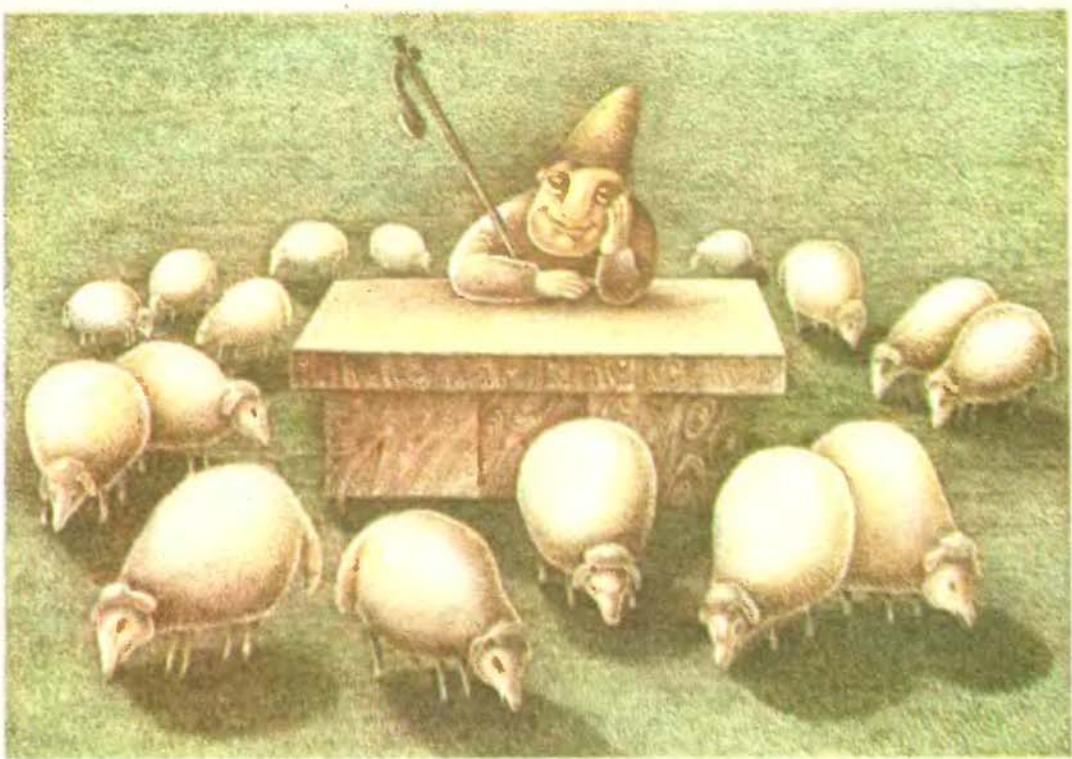
В **КАРИКАТУРА**

ГЕОРГИ СТРИГУЛЕВ ▲

ВЛАДО ПАЛАНКОВ ▲ „Спомен от мятото“

РАДОЙ ГЕРДОВ ▲ „Началник стадо“

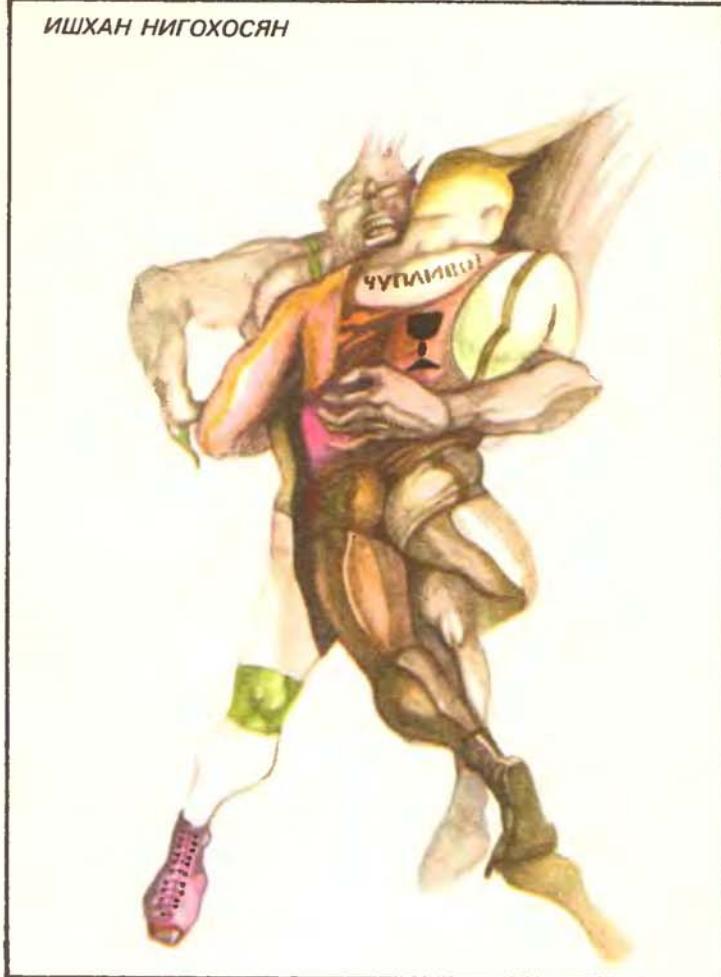

НИКОЛАЙ ПЕКАРЕВ ▶

СТОЯН ДУКОВ

ИШХАН НИГОХОСЯН

СЪВЪРШЕНСТВО

Човекът острига горите. Укроти зверовете. Утаи водите. Бетонира почвата. С две думи — стъпи на врата на Земята.

Сега с междуорбитални станции търси извънземни цивилизации, за да им покаже на какво е способен, но те... упорито се крият.

СТОЯН ХРИСТОВ 17

Шарж Борис Димовски

**ПРОФЕСОРУ ДОКТОРУ ЧАВДАРУ ДОБРЕВУ –
ЯМБОЛ
Светкавица**

НАМЕСВАШ СЕ
ВЪВ ВСЯКА ПО-СЛОЖНА СИТУАЦИЯ,
(КРИТИКЪТ НЕ ЧАКА ОТ НИКОГО ОВАЦИЯ!),
РАЗУЗНАВАЧ В ОБСТРЕЛВАНА ТЕРИТОРИЯ,
ДОБРЕ РАЗЛИЧАВАШ ДУНАНМА ОТ ИСТОРИЯ.
ТИ ДИРИШ ДА НАЛОЖИШ ТАЛАНТА НЕОТКРИТ
И ВПУСКАШ СЕ ДА БРАНИШ, КОГОТО Е БИТ.

КОГАТО СИ РЕДАКТОР,
О, ТИ ПРИВЛИЧАШ ВСИЧКИ...
(АЛА ТОВА СА ВЕЧЕ ЗАБРАВЕНИ ПРИВИЧКИ!)
НО КАК ПЕТДЕСЕТАКА И ТИ ГО ПРЕКАТУРИ
БЕЗ НИКАКВИ ИЗВЕСТНИ ЛЮБОВНИ АВАНТЮРИ?
ОТ ВСЯКАКВИ ЕМОЦИИ ДО ВЕЖДИТЕ ОБЗЕТ,
ТИ ДАЖЕ И КРИТИКА ПРЕВЪРНА НА ПОЕТ...

РАДОЙ РАЛИН – СЛИВЕН

На петдесетгодишния всичко е разрешено.
Да обича момичета и вино столетно,
да посреща дения, обладан от нощта,
да тича по бряг, отмаял в изнемога.
И като вски осъден да има правото на единичка цигара,
на далечно писмо, и клетва пред прага на дните студени.

Между критиката и поезията зее пропаст,
изкопана от векове.
Никой не смее да я превземе –
толкова е дълбока.
Трябва да бъдеш палячо,
човек за пет пари,
за да отпънеш тънката тетива
между ума и сърцето.

Кобилата обяздана е най-опасна,
кога усети несигурен ездач.

Твоята стрела ме прониза.
Помислих си,
Амур си играе.
А то било стрела на предател.

Луната слезе и се обеси на един фенер.
Поетът се спъна в тъмното и изруга луната,
пожелала да се обеси.

Любовна клопка за жертвата поставил,
ти готвиши вече
пиршество.
Внимавай —
сам в клопката да не попаднеш.

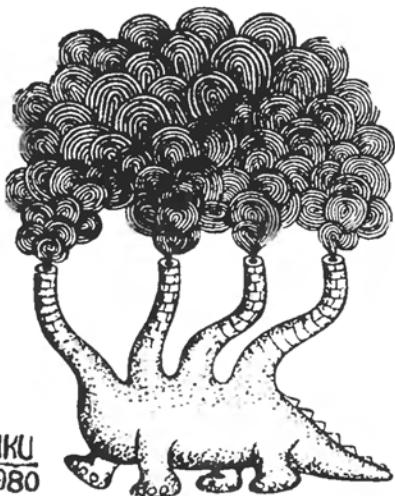
Моралът е доходоносен,
моралът носи икономии
на теб и на държавата.
Поставя те в услуга на слугата и неговия идеал, на който
той дори петаче не подхвърля.
Пестиши енергията на вълка,
злорадството на лешояда и никога без предписание
не би видял петата си ранена,
ни викнал би на кладата за този, дето духа,
лукавството на някакво яйце
не би те пратило с Колумб
да дираши в новите земи Михаля.

ПЛЕВЕН СЕ СМЕЕ

Плевен и плевенският край е родил Георги Кирков — Майстора, Цвстан Спасов — Волен, Илия Бешков и други величия в областта на хумора, сатириката и карикатурата. Днес в нашия град към Общинския съвет за култура, обединени в Обществото на плевенските хумористи, работят с обич над трийсет хумористи и карикатористи, даващи своя принос в социалистическото ни битие.

Димитър Василев
Председател на Общинския съвет за култура
Плевен

ЯНКО КРЪСТЕВ

СТОЙКО ДАНЧЕВ

* * *
Научи се да вижда,
за да завижда!

* * *
С ласка подир ласка —
ме изтласка.

* * *
Ницио, че съм пешка —
виждам
всяка грешка!

ВАЛЕНТИН ИЛИЕВ

КИНО ЛАЗАРОВ

ИНТЕРЕСИАДА
Срещали се вчера — днес
можат с твоя интерес.
Тез, които ги познали,
казват, че са се държали,
като твоят с моя пес.

ХИМН
Откак се помни
(а това е тъй отдавна)
се боря с глупостта си.
О, борба иеравна!

ЛЮБОМИР ПЪЛОВСКИ

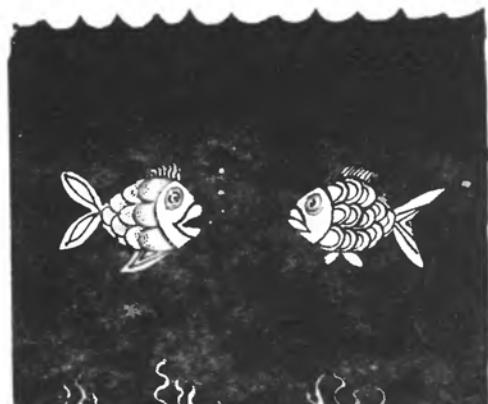
„Авто-портрет”

НИКОЛАЙ МИЗИЙСКИ

ВДЪХНОВИЛ СЕ
Млад поет решил да пише
ода за миньор — герой
и прекарфл, тежко диращ,
близо час в един забой.

После с елегична песен
блъло облаче възпял —
през един тунел отвесен
само него бе видял...

МИРОСЛАВ БОЖКОВ

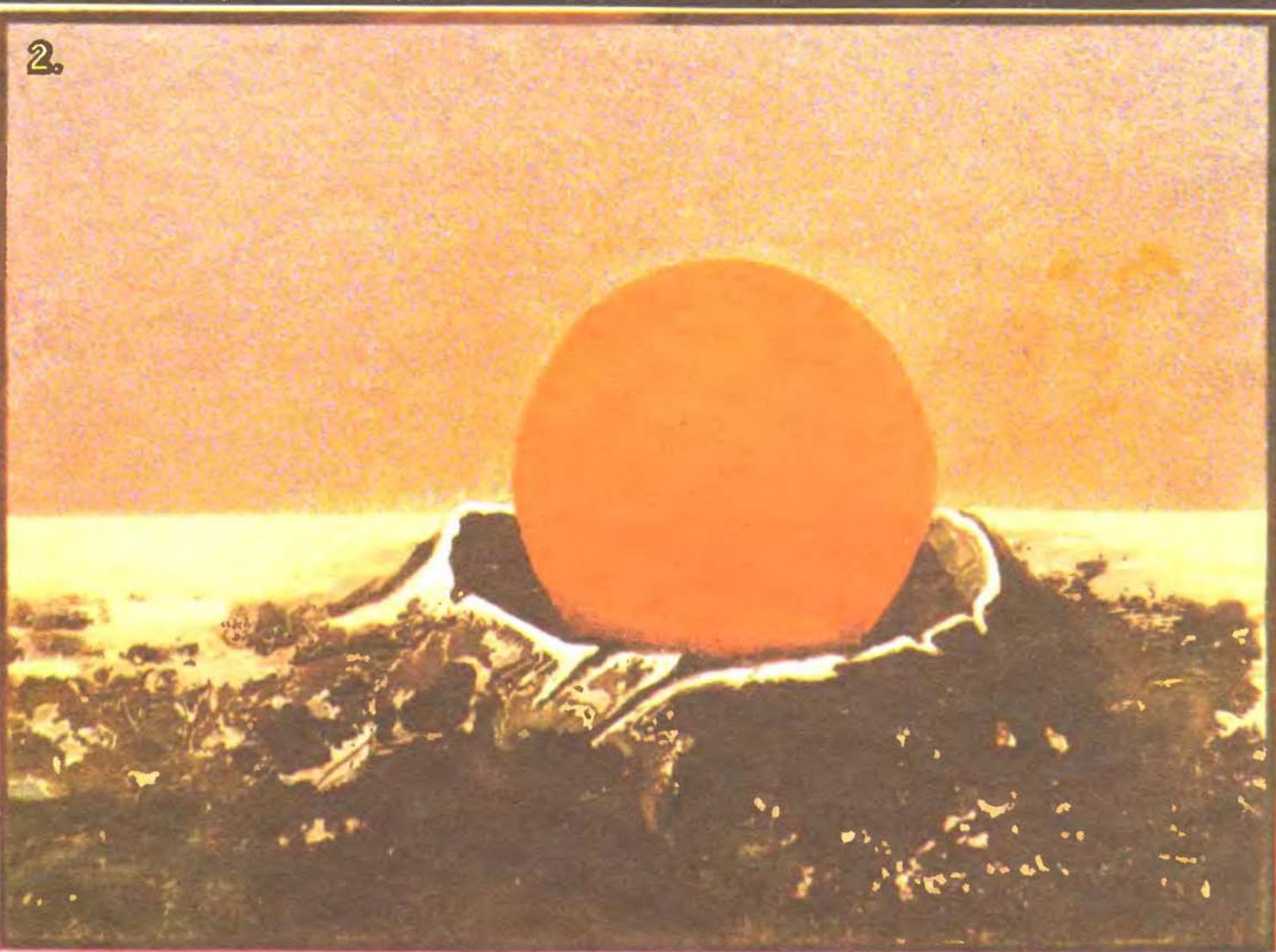
— Дадоха ми карта за море.

1.

АНАТОЛИ СТАНКУЛОВ

2.

На две мили от казиното

Докато се усетим, вече шляпахме във водата и си подвиквахме, че имаме късмет с времето — тихо, слънчево, водата топла — само за корабокрушения.

По едно време до нас се отвори спасителният сал, натоварихме се в него, изтискахме си крачолите и започнахме:

— Другари — каза един от нас. — Обявявам нашето корабокрушение за открито. Предлагам то да протече по следния дневен ред: избор на ръководство на корабокрушението, приемане на перспективен план за дейността ни, решаване текущи въпроси по снабдяването, разни. Има ли възражения? Няма. Предлагам за ръководство на корабокрушението другаря с белите бански и дружарката с жълтата рокля. Има ли други предложения? Добре, приема се. Моля, заснете си местата в деловия президиум.

Президиумът седна в единния край на сала, ние се скучихме в другия и зачакахме да видим какво ще стане. Щом има ръководство, страшното е вече зад нас, има си вече кой да отговаря за колектива.

Първата точка я претупахме набързо. Възложихме няколко доклада и изказвания по тях, приехме насрещния план за риболов, защото започна да се стъмва, а помощ още не се виждаше.

След което минахме на въпроса със снабдяването. Бе решено да се храним по три пъти на ден, като изключения се допускаха само за майки с деца и бременни. За основна храна бяха приети консервите, на второ място — рибата, която щяхме да наловим, и на последно място — като крайно средство — някой от нас. Щеше да се пожертвува, за да оцелят всички.

Преди да минем към точка разни, огладняхме. От брега замисриха на кебапчета. Нека в учебниците си пише, че вечерният бриз духал към брега. Тази вечер като напук духаше към морето, в смисъл, към нас.

А ние бяхме гладни.

Прекратихме разискванията и потърсихме консерви. Нямаше. Риба също не се появи, колкото и да я мамехме.

Тогава стана въпросният гражданин с бялата риза и заяви, че е язваджия и държи на редовното хранене.

Ръководството отвърна, че то също държи на редовното хранене на подчинените си, но в момента обективните условия налагат да се почака, докато се улови някоя риба.

Тук гражданинът с бялата риза заяви, че има приети решения и ако едно ръководство не може да осигури на подчинените си храна и изпълнение на набелязаните по плана мероприятия, то по-доброволно да отстъпи мястото си на други, които ще могат да ги проведат.

Ръководството се посъвещава и заяви, че преминаваме към точка „разни“. Първи въпрос — какво да се вечеря.

— Постъпило е предложение да бъде изяден някой от нас — каза председателствующият. — Има ли против?

Никой не вдигна ръка. Прие се единодушно. После започна обсъждане на кандидатурите.

— Има ли някой по желание? — запита ръководството. — Да не стане нужда да се посочваме. Хайде, другари, повече съзнание! Ние си траехме.

Тогава ръководството се събра на съвещание и ни обяви, че след внимателна преценка на постъпилите кандидатури се спира на другаря с бялата риза.

Ние си отдъхнахме.

Другарят с бялата риза се задърпа и взе да вика, че е болен човек, че има язва и изобщо не е вкусен, че това е произвол и прочие безотговорни изказвания, но ние гласувахме против отвода му и го избрахме с пълно большинство.

Ръководството реши да направи известен компромис и да почака още малко спасителния катер. Затова предложи да го пойдем отначало само в преносен смисъл.

Предложението се прие и ние го задържахме. Ех, как го ядохме!

В родата — до пррапрадядото, не окажал организирана съпротива на аскера, почиващ в селото.

В службата — до последното отнесено в къщи кламерче.

По онази част — до германката, на която казал колко е частът на 29 юни 1957 година сред село Филиповци.

По другата част — до начина, по който гледал към ръководството на корабокрушението в момента на потъването на кораба.

Ядохме го известно време така, накрая човекът омекна, падна по очи и каза: „яжте ме“.

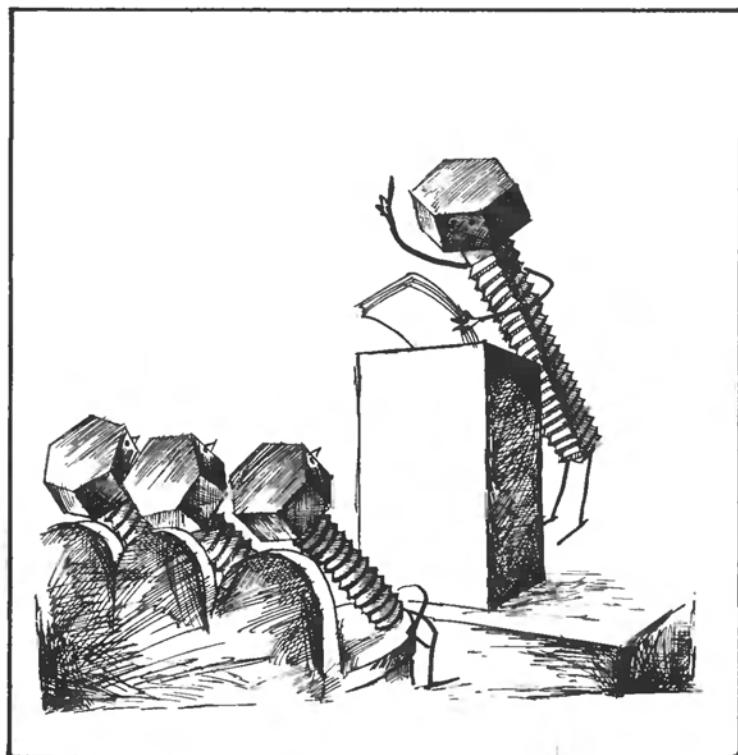
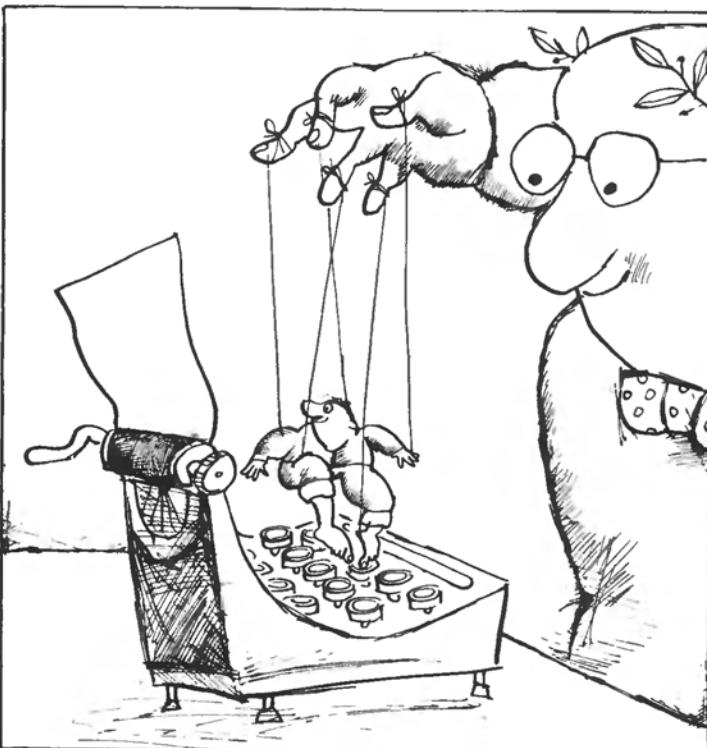
И го изядохме. Без подправки и по изрично негово желание.

Така се случи, гражданино следовател, да изядем човек на втория час от корабокрушението, на три морски мили от казиното, четвърт час преди да дойде катерът.

Всичко е било в рамките на действуващите у нас закони и наредби. Затова моля да бъдем освободени, за да можем да продължим заслужения си ползотворен отдих край красивото Черно море.

2 x Генчо Симеонов

ЧОВЕК

Някой беше ядосал шофьора. А възможно е и сам той да беше се ядосал за нещо — дявол го знае, но задмина доста спирката и едва тогава спря автобуса. И естествено — чакащите на спирката хукнаха през глава, за да се качат. Сториха го почти в движение, защото той и не ги изчака много-много. По-невъздържаните от възмутените пътници, след като се убедиха, че вратата на шофьорската кабина е заключена отвътре, заудряха с длани по стъклото и:

- Какво правиш?
- Къде се намираш?
- Защо не спираш точно на спирката, както е по правилник?
- Изчаквай да се качат пътниците, ще се изпредият!

Шофьорът даже не ги удостои с поглед, а камо ли да разговаря с тях по време на движение. Той си караше автобуса, устремил невъзмутимо поглед напред в светлото бъдеще на градския транспорт. А на следващата спирка, където трябваше да слезем и ние, десетина души от нашия институт, — той изобщо не спря. Тогава по-невъздържаните и измежду нас заудряха с длани и юмруци по стъклото на вратата на кабината му:

- На работа сме тръгнали, драги, не на разходка!
- Закъсняваме, може ли така?
- Що за своеуволие?
- Говеда за „Родопа“ ли караш, бе, шоп такъв?

А той подмина и следващата спирка. Просто не спря. Всички се вцепениха и онемяха. Но на следващата шофьорът спря, откреха вратата на кабината, извика:

— Чукахте, викахте, бълсахте — заслужавате и тук да не спрем, обаче на — спрех, да видите, че и аз съм човек! — и бързо затвори вратата, като веднага заключи.

Никой нишо не каза. Слизането се извърши при пълно мълчание. Едва като поехме в пакет към института ни в обратна посока и с бърза крачка, чу се глас:

- И все пак излезе човек!...

РЕЦЕНЗИЯ

ИВАН ГРАНИТСКИ ЧОВЕКЪТ — ТАКЪВ, КАКЪВТО Е

Все по-страни и същевременно по-действителни започват да стават героите на Валентин Пламенов. Последната книга на белетрист — „Преги антракта“, сякаш маркира един завършен Вече етап от неговото развитие. Наситеното със сатирични нюанси повествование — онова, което той ни поднесе в няколко книжки от библиотека „Стършел“, — чрез една неуволима редукция постепенно загубва чисто сатиричната интонация. Героят се лишава от ироничното и гротескното в него, за да се направи по-действителен, по-земен и обикновен. Естествено смехът в разказите на Пламенов не изчезва, но той зазвучава много дискретно и претопен нерядко през една тъга. В такъв случай по-точно е да наречем този смая тъжна ирония, защото в него се прокрадва стремежът на белетриста въпреки своята любов към героя, да запази иронична дистанция. Пламенов изгражда с нежност и болка своите персонажи — той не се стреми да ги направи рупори на своите идеи, а следва логиката на тяхното саморазвитие. Разкази като „Швейцарецът“, „Врели-некипели“, „Където искаш, когато искаш“, „Проклето небе“, „Балада за Милиюха“, „Съботни милионери“ и пр. ще ни убедят, че съдържащото многоголосочни внушения повествование на белетриста, се стреми към възможно най-голяма достоверност и автентичност. Несъмнено, това не е автентичността на фотографското копие, а строгата точност на вътрешното приближаване към истината на изобразяваното.

Разказът, който, изглежда е най-естествената територия за Пламенов, се разгръща при него с учудваща лекота и плавност. Диалогът е спонтанен, естествен, езикът е извежда в повечето случаи автоборбата идея. Сюжетът по правило е неусложнен и обикновен — без излишните и нефункционални натрупвания, каквито можем да открием у мнозина белетристи, върстници на Пламенов.

В разказите от „Преги антракта“ често се появява образът на наивния, простодушния, излъгания, неудачника дори. Авторът не се смее над него, той го привлъка. Според Валентин Пламенов изкуството може да направи човека по-добър и по-хуманен, само ако го приеме такъв, какъвто е — В цялата гама от качества, противоречия и недостатъци, без ретуш и грим, без препоставени нагласи. Да бъде разбран човека — ето основната идея в разказите на Валентин Пламенов от неговата книга „Преги антракта“.

Валентин Пламенов, „Преги антракта“, БП, 1983 г.

СЕРГЕЙ ТРАЙКОВ

ПОСОКАТА

Духовата музика гърмна и заглуши всичко — морския прибой, воя на корабните сирени, крясъка на чайките. Групата първокласници се построи в колона по двама, а от страни и от пред застанаха по една учителка. Някой се опита да даде тон за песен, но веднага се разбира, че при грохота на марша това е безсмислено и по даден знак групата мълчаливо тръгна.

В началото учениците закрачиха малко нестрайно, оглушени от оркестъра и несвикнали да живеят под строй, но учителките започнаха да ги подбутват, за да влязат в крак. Това се оказа лесно, а и практично, защото който объркваше стъпката и се спираше за момент, веднага чувствуващо дъха на крачещите отзад и бързо влизаше в крак, за да не бъде спънат. Някои се опитваха да се обръщат и встани, но учителките веднага ги насочваха напред.

Без да спират, учениците преминаха през стълбата, качиха се на кораба и той тръгна, като заглуши за момент марша на духовата музика.

Първокласниците продължиха груповото движение напред. Но все още не можеха да свикнат напълно със строя. Някои продължаваха опитите да тръгнат в обратната посока, но учителките непоколебимо ги обръщаха напред.

Постепенно учениците израстваха. На някои по лицата покараха бради, други залюляха деца в ръцете си, трети намъкнаха воински униформи.

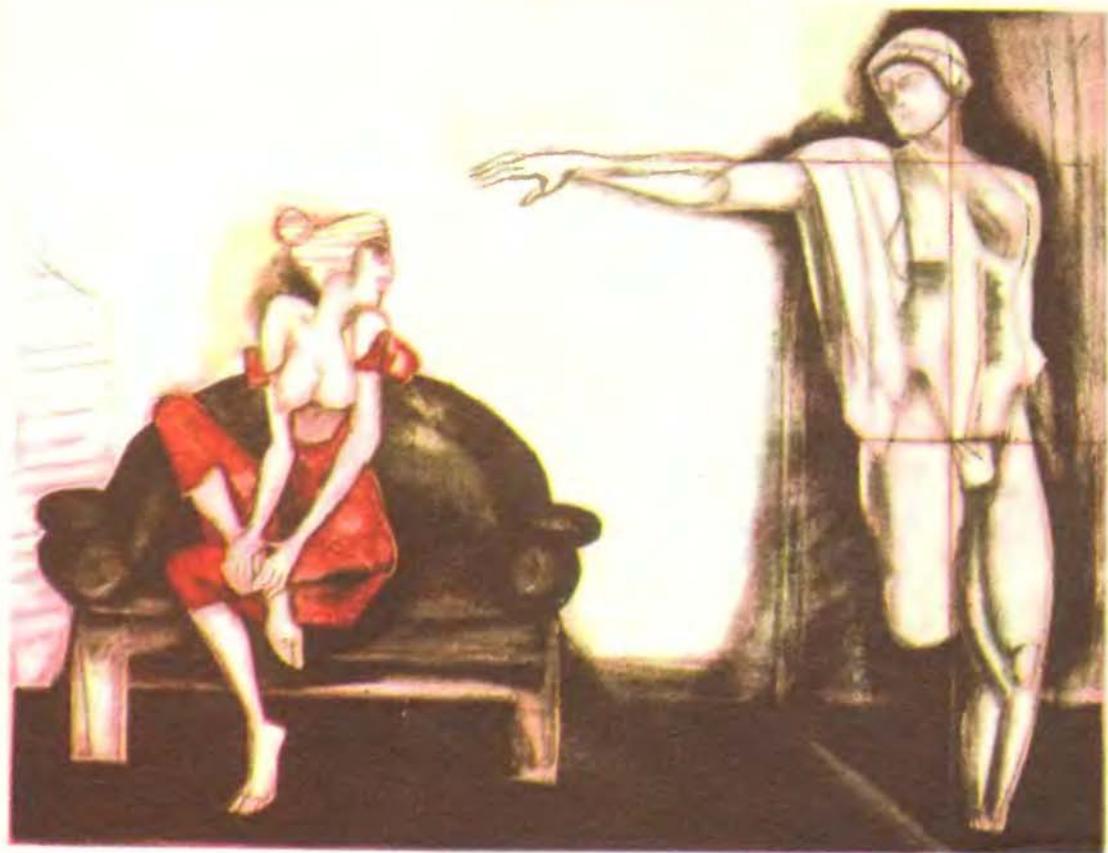
Но движението в първоначалната посока продължаваше.

Ако някой можеше да надникне през борда, щеше да види, че корабът се движи точно в обратната на групата посока.

Борислав Стоев

„Музей I“▲

▼ „Музей II“

ЛЕКЦИЯ

— Петров — извика ме шефа в кабинета си — Зле сме с политическата просвета... За утре да изготвиш една лекция!

— Ама, другарю Бонев...

— Никакво „ама“! Ти вестници четеш ли! Телевизия гледаш ли? За утре! Точка. Край!

Право да си кажа, политиката не ме интересува. От вестниците чета спорните колони, по телевизията гледам единствено „Гол след гол“, а радиото пускам само, за да проследя изявите на Тихомир Бенчев и Митко Чуков. Но в нашето учреждение думата на шефа е закон.

На другия ден след работа всички се събраха в малкия салон.

Излязох на трибуната и уверено започнах в стила на известен външнополитически наблюдател.

— Както е известно, в Англия съществува двупартийна система. В момента властта е в ръцете на консерваторите от „Ливърпул“. Лейбъристите от „Манчестер юнайтед“ образуваха така нареченото „правителство в сянка“ и ще използват всяка грешка на политическите си противници, за да вземат върха...

Погледнах аудиторията. Всичко беше спокойно. Иванова от счетоводството плетеши пуловер на сина си. Карадачки от „Финанс и кредит“ решаваше кръстословица, четиридесета юнаци от отдела за работа с гражданите играеха покер на последния ред. Само шефът слушаше внимателно.

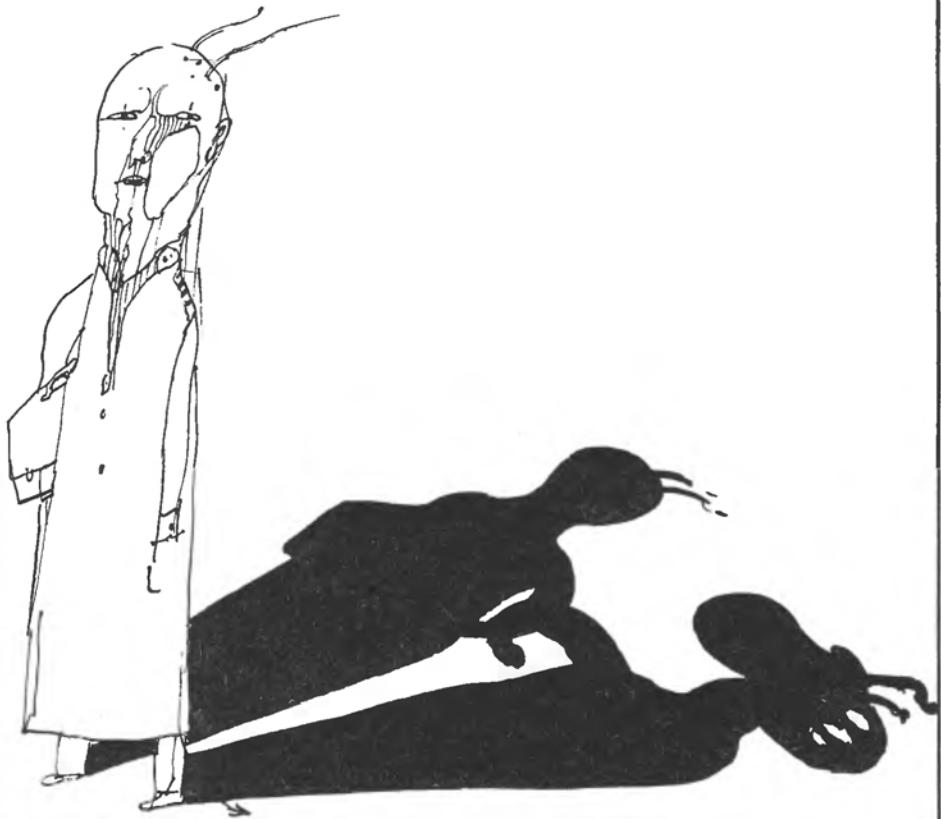
— Последни вести за изборите във Федералната република. С пълно большинство спечелиха християндемократите от „Хамбургер шпортфайр“. Очакванията за лесна победа на политическата коалиция „Байрен“ от Мюнхен засега не се оправдават.

Италия. Вълна от демонстранти заля град Торино. Представители на умерена партия „Ювентус“ са манифицирали с искания за разтурянето на неофашистката групировка „Интер“ от Милано.

Испания. Неизвестни лица са опитали миналата седмица да счупят крака на лидера на прогресивната партия „Барселона“ Диего Марадона. Предполага се, че терористите са принадлежали към тайната организация „Реал“ от Мадрид... И накрая няколко думи за времето, преди Сънчо да пожелае „Лека нощ!“ на своите зрители...

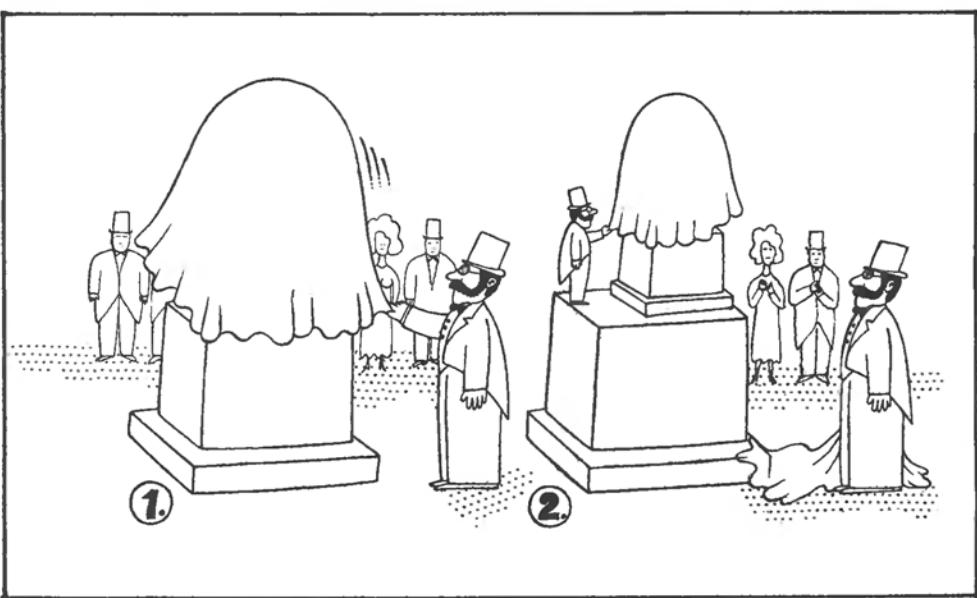
— Стоп, Петров! — скочи шефът. — Ти допускаш сериозна грешка... Предаванието на Сънчо винаги са преди рубриката „По света и у нас“...

Както винаги, шефът имаше право.

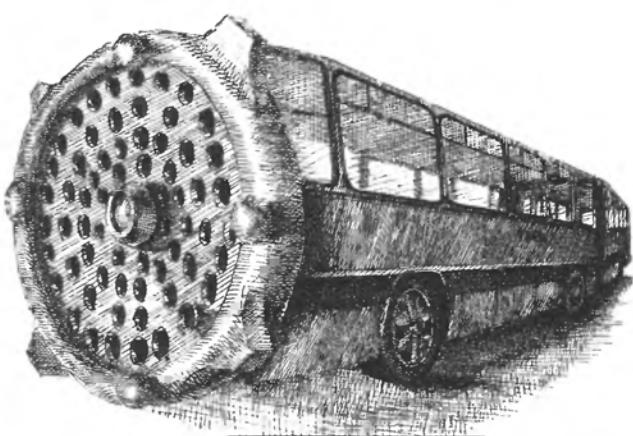

ИВАН ВЕСЕЛИНОВ ▲

▼ МИЛЕН РАДЕВ

ВЛАДО ПАЛАНКОВ ▼

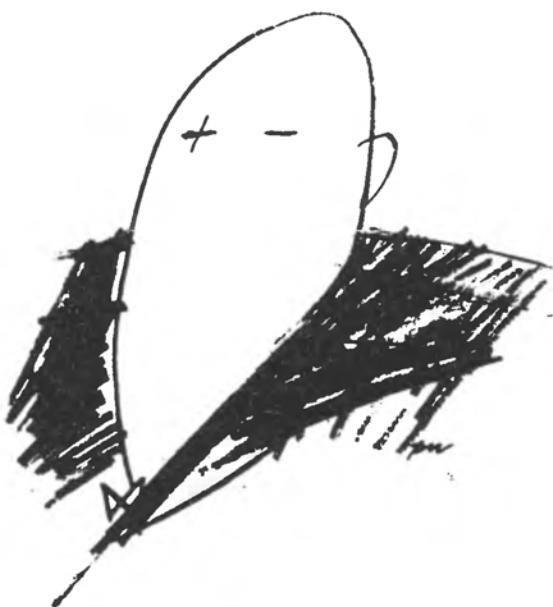
В. С. КУРОЧКИН

НА РЕЦЕНЗЕНТА

*Друже, чуй съвета мой:
Ако искаши във согласие
да добруваш, в мир, в покой,
то рецептата една си е —
сам душата си теши,
без особени претенции,
глупав ли си — не пиши,
и особено — рецензии.
(1861 г.)*

От руски: Велизар Николов

РАДОСЛАВ МАРИНОВ-РЕМЕ

Художникът Радослав Marinov (REME) е един от най-активните карикатуристи, който осторожно следва и отразява международния политически живот. Създал до сега около 10000 карикатури — със заострен сатиричен език, с ярко чувство за хумор и страстна защита на мирните и свободолюбиви тенденции на нашето съвремие.

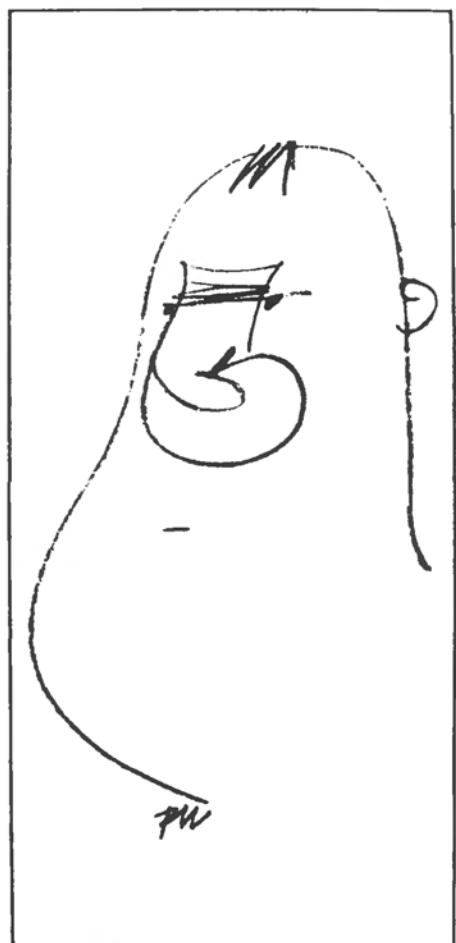
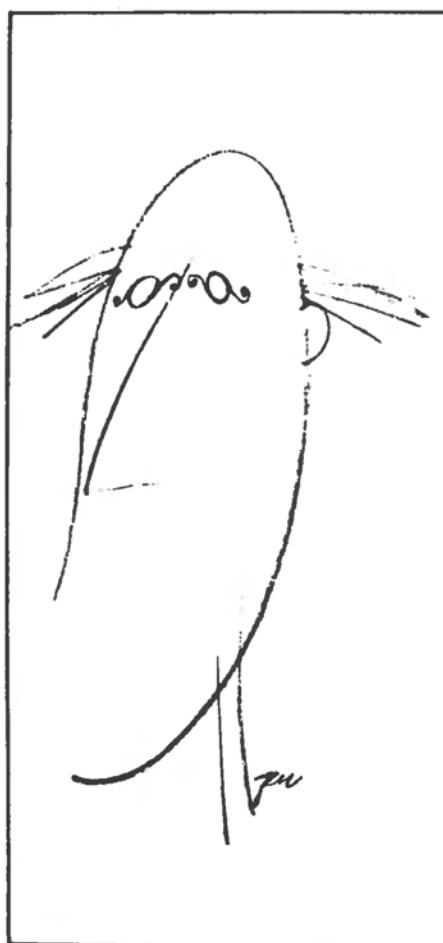
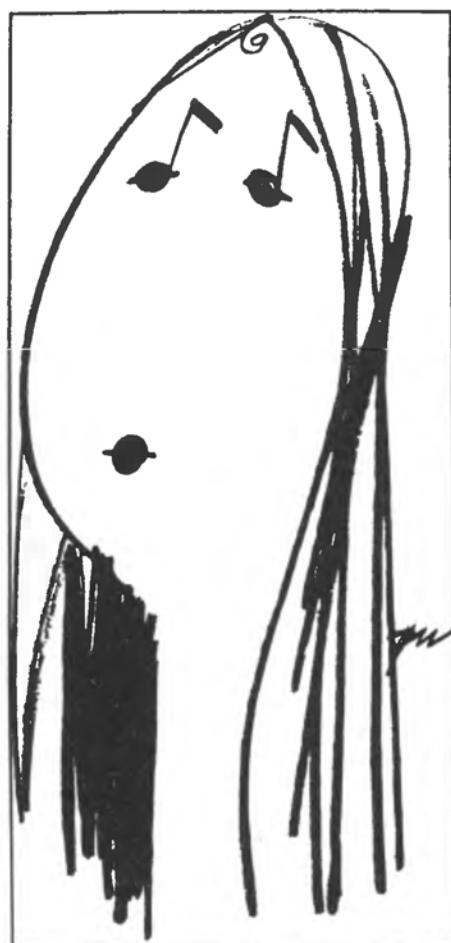
Рисунката на REME е пестелива, ясна и артистична. У него деформацията не е самоцелна, а органически свързана с темата. Marinov е също така изявен илюстратор на детски книжки, в които използва гротеската, която е най-близо до детското съвращане.

REME активно участва във всички изложби у нас и в чужбина и неговото участие е отбележано с много награди, между които сребърен медал за участието му в изложбата „Сатирата в борба за мир“ в Москва. Има две самостоятелни изложби — във Варшава и в София.

Носител на наградата „Илия Бешков“.

Понастоящем е художникът Във В. „Отечествен фронт“.

Асен Грозев

Михай Станеску

„Хуморът е наи-сериозното нещо в живота на човека. Загубили ли сте чувството си за хумор (ако въобще сте го имали), сте достоен за окайване!“

Това е позицията на румънския карикатурист Михай Станеску.

Роден на 23 юли 1939 г.

Завърши Букурещката художествена академия, специалност графика

Самостоятелни изложби в Букурещ — 1978, 1980 г. и в Антверпен — 1980 г.

Награди:

II награда — Кноке-Хейст, Белгия, 1979 г.

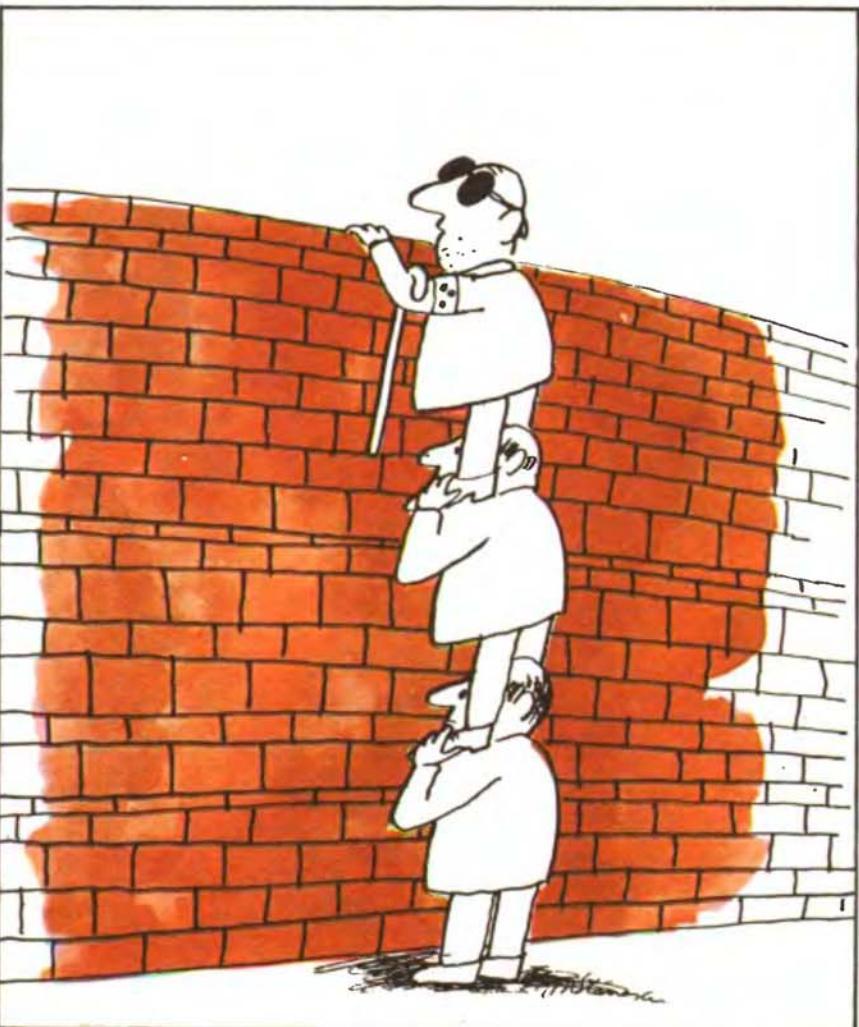
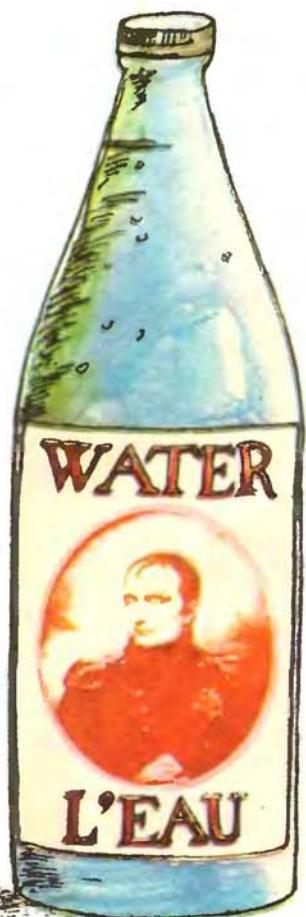
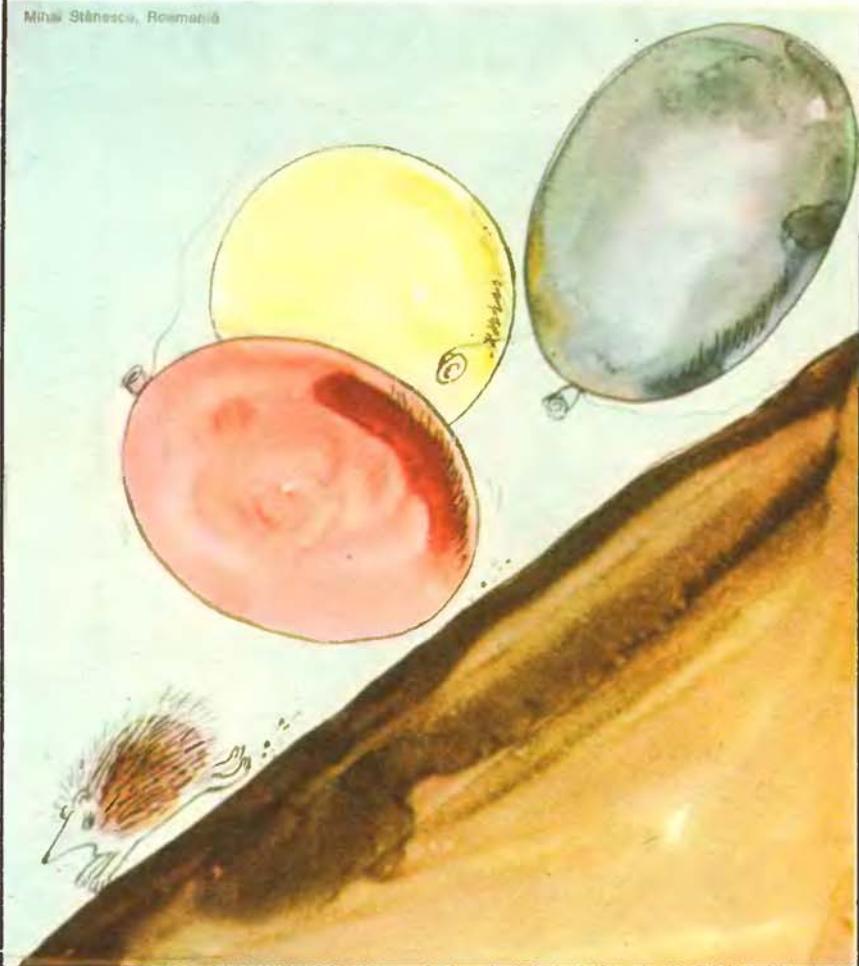
„Специална награда“ — Токио, Япония 1979 г.

Сребърен медал — Скопие, Югославия 1979 г.

„Голямата награда“ — Токио, Япония 1980 г.

III награда — Кноке-Хейст, Белгия 1981 г.

P.C.

СПОМЕН ЛИ СА БЛАГОРОДНИТЕ РИЦАРИ?

На улицата трима младежи се биеха, а около тях стърчаха неколцина жадни за зрелище граждани. Когато към тях се запъти огромен, легко прошарен мъж, те едва прикриха разочароването си и бързо се пръснаха. Щом го видяха, младежите престанаха да се бият.

— Приятно ми е, Първанов — ръкува се той с тримата и им предложи цигари „Кент“. — Конфликт, а?

— Заради него се сбихме! — обади се единият от младежите и посегна пръв...

— Стига, момчета! Ако трябва да бъдем справедливи, виновни сме ние, възрастните, виновен съм аз.

— Какво говорите, другарю Първанов?

— Горчивата истина. Нали имам син като вас. Колко време отделям за него, как го възпитавам? Нищо чудно, ако и той сега се бие на някой ъгъл, за да докаже, че Бетховен е по-въздействуващ от Шопен...

Такъв си беше Първанов и в къщи. Когато жена му пресоляваше манджата и тъща му се нахвърляше върху нея с обидни думи, той я прегръщаше внимателно през раменете и казваше:

— Успокой се, мамо. Лили не е виновна, още не съм я набавил необходимата кулинарна литература.

И тъщата утихваше. Тя много се гордееше със своя зет, син на известни артисти. Макар и икономист по професия, той беше наследил артистичността на баща си и благия характер на майка си. Затова с такова себетрицание носеше върху мощните си плеши товара на чуждата вина, чувствуващ го като призвание.

През пролетта в предприятието на Първанов установиха големи разхищения на средства и материали. Срещу двамата му началници започна съдебно дело, а той беше призован като свидетел. Взираше се внимателно в измъчените им лица и си мислеше: „Как ли ще преживее Костов този удар? Двете му деца са студенти, кой ще ги издръжа сега? Ами Горанов? Само преди месец човекът се ожени за втори път. И още в началото над неговото семеен гнездо надвисват черни облаци. Какво нещо е животът, дявол да го вземе. На мен всичко ми е наред, семейството — здраво, за сина ми се грижат в казармата...“ Първанов не се двоуми повече:

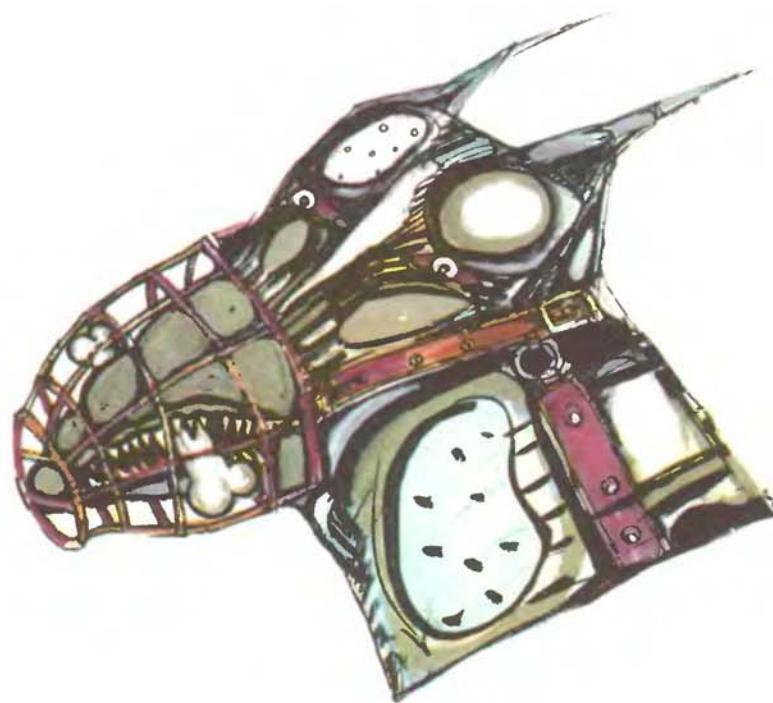
— В същност вината е моя, другари съдии. Аз подвех и двамата, злоупотребих с доверието им. Гледах народното имущество с очите на собственик. И сега очаквам вашата справедлива присъда.

Двамата признателни началници посетиха Първанов още при първото свидение. По стара традиция носеха цял кашон от любимите му цигари „Кент“. Той поклати глава:

— Трябва да върнете кашона обратно.

— Защо? — двамата изведнъж помръкнаха.

— Много ви моля, само не го преживявайте тежко. Вината е моя — сконфузено се усмихна Първанов. — Откакто съм тук, минах на „Слънце“...

▲ ИВАН ВЕСЕЛИНОВ

**НЕИЗВЕСТЕН АВТОР
НА КОМЕДИЯТА БЕЗ НАЧАЛО
И БЕЗ КРАЙ**
О, господи, в света какви ли няма
чудотворства. Умът не ги побира!
Смъртта съм виждал на родена драма,
но тази, неродената — как тъй? — умира!
(1830 г.)

**Д. А. КАРАТИГИН
ЗАДКУЛИСНА ЕПИГРАМА**
Не успяха с „Хамлет“ двама преводачи...
Да поправи злото най-спокойно
с него трети се зае, обаче
умиожи се злото тройно!
(1830 г.)

От руски: Велизар Николов

▼ РУМЕН ДРАГОСТИНОВ

ВИКТОР САМУИЛОВ

ВРАЖДА

Странях от тебе, помниш, мисля...
И аз ти бях непоносим...
Но как така (дали ни писна?) —
започнахме да се търпим...
Уж все съм същото подлярче,
уж ти все същия си плут,
а днес се срещаме, макар че
сме като в буре със барут.
И за какво ли тъй се търсим,
когато щом те зърна пак.
подлец такъв, говедо мяъсно,
от теб ми се повдига чак?
Но на: след всяка гнусна свада,
след всяка злостна препиря
стената между нас пропада,
изчезва прежната стена
и с теб се вкопчваме, глупако!
И за яките се държим.
(Като че ли е пръснал някой
към нас безодорант „Интим“...)
Тъй всеки път — като прокоба,
не дай си боже в изблик нов
да ме лишиш от своята злоба...
Ще те отмина със любов!

ВЕЧЕРНЯ

Къде да идем, скъпа, в такава тъпа вечер?
Във парка от лирици няма място...
У вас — съквартирани, у нас — байгъни от речи...
А в киното не дават нищо свястно...
Аз знам една бърлога и там, за бога, всички
се сбират като в черква без икони.
Прожектори примигват — електровоющепици.
Поп-идолите пеят от амвона.
От нас не искат нищо, а дават ром и ритъм.
И тая комка гръмко се разплъска.
Повтаря над олтаря стоте HI-FI-молитви
невидимият бог, наречен Диско.
Прости ръце към него и той ще те проникне!
След миг не си ни дявол, ни светия,
ни праведник, ни грешник — след миг си просто никой
в една всеобща диско-литургия.

ПРИЗЕМЯВАНЕ

Всяка възраст си идва навреме.
Ала друго ме троши:
взех и аз да си имам проблеми
(освен в смисъл духовен)
и физически...

Казано шак,
на макар и с ирония:
безтелесната младост погина
като рицар без броня.
Да. Дордете сме млади-зелени,
мисъл тяло не чака.
А сега — ту сърцето простене,
ту простилие гръбнакът...
Тъй отдавна крилцата не никнат!
Приземих се, за жалост.
Зачовърка и мене конфликтът
на душа и на тяло.
Кой кого? Знам — пататък е ясно.
Ще отстыши, душище.
Дотогава обаче негласно
ще съм твой тромав рицар.
С тия вопли, че бил съм обречен,
съм си стигнал до гуша.
Не ме слушало тялото вече!
Кой пък него... ох... слуша?

▲ КИРО МАВРОВ

ДАНАИЛ МАРКОВ

КАКВО ДА СТОРИМ, МАРИЯ...

По видеофона се влюбихме лудо — аз и Мария.
Пращаха ни телефоните: за целия свят — заето!
Но лумнаха кабелите, не издържаха
и всички видяха как сърцата ни светят.
По телеканалите нашата тайна
добродетелните навред разпростряха.
Цялото земно население, дори и децата
ни завидяха — аз и Мария влюбени бяхме!

И както е редно в такива случаи,
съпрузите, съкрушени, последни разбраха.
Ах, какви ругатни по телекса — от Париж и Бомбай,
че аз и Мария влюбени бяхме.

Какво да сторим ние, бедните влюбени — аз и Мария,
в този свят всевиждащ и сеизмичен.
Невидими да станем дори, ще ни познаят
по пажежените телефонни жици...

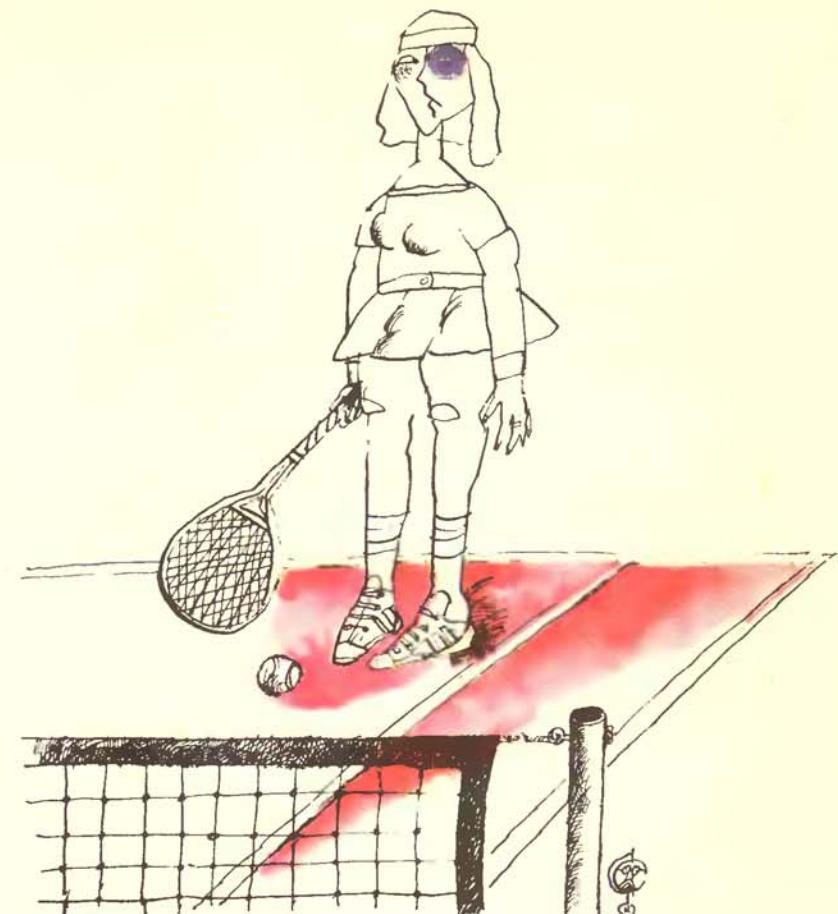

КРАСИМИР ОБРЕТЕНОВ

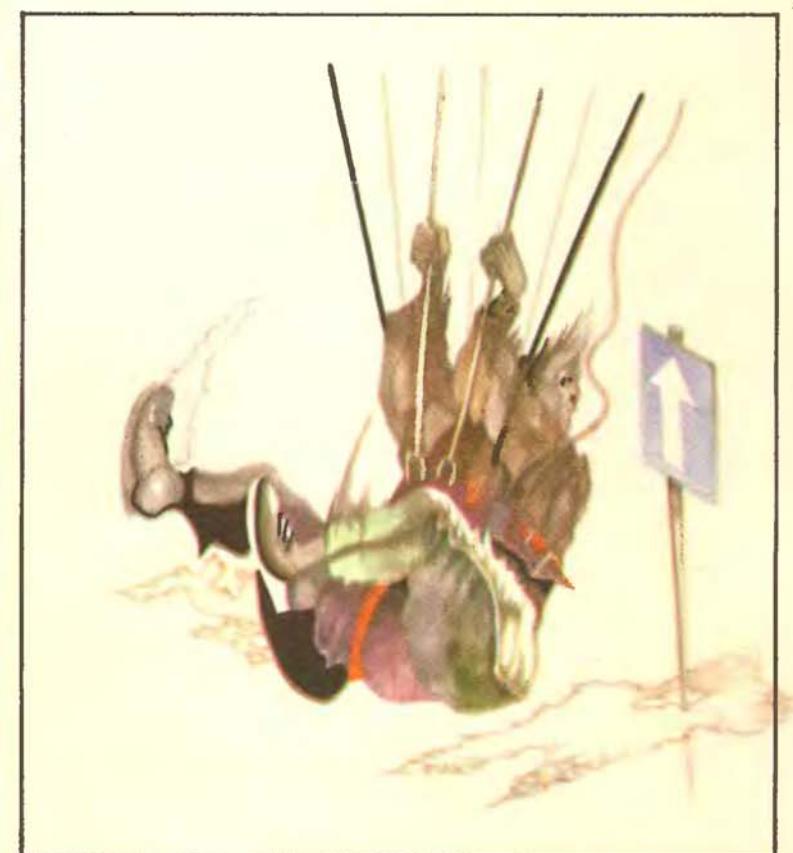
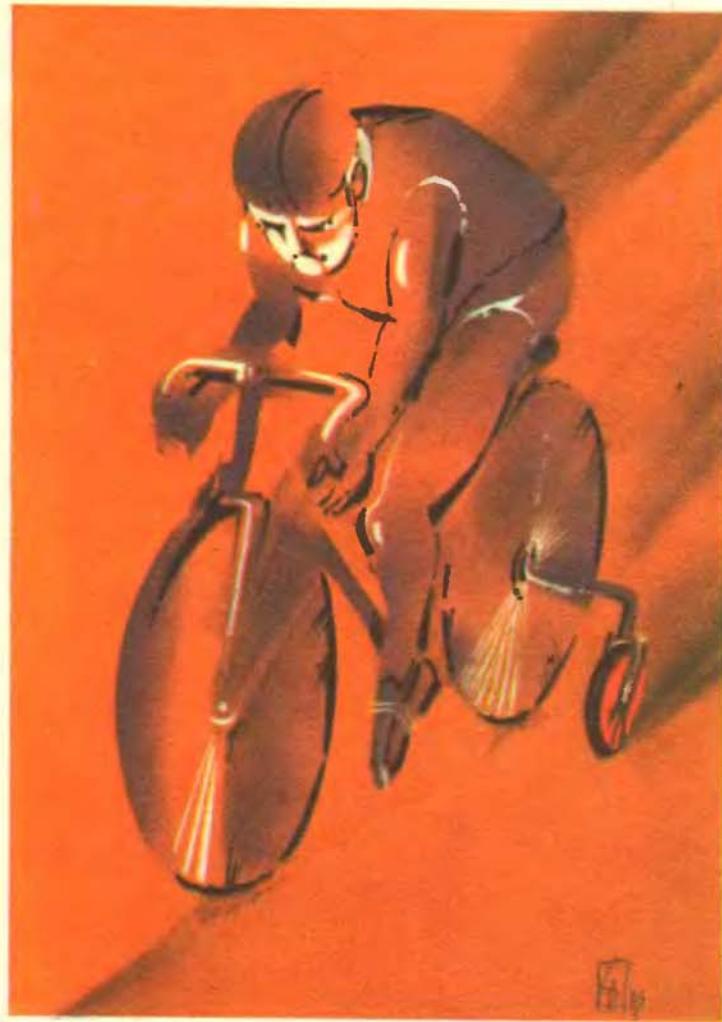
НА МАЧ

На мяч, приятелю, на мяч!
Виж, как тълтата те повлича
и с устрем на гюлетласкач
доказваш зверски, че си личност.
И хукват двадесет напред,
и двадесет назад се връщат.
Ти плюеш перво слънчоглед
върху съседа си. Той също.
Но реферът с картон червен
изваждай те от твойта кожса.
Освиркваш сивия си ден,
настърхнал, грозен и тревожсен.
Шест дена лазил си превит —
забравил „слушам“, „вярно“, „моля“,
днес псуваши и крещиши на воля
(но имаш никакъг предвид!).
Да, тук не водят протокол.
Какъв си никой те не пита.
И ревва стадионът: „Гооооол!!!“
И гол излизаш през вратите.

СТОЯН ДУКОВ ▲

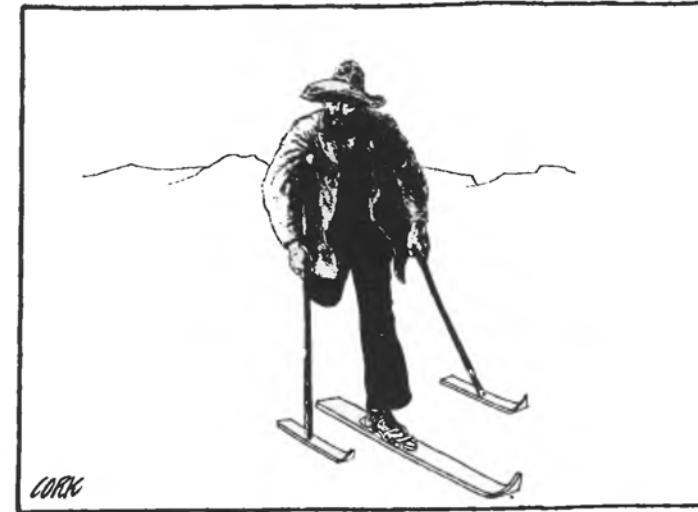
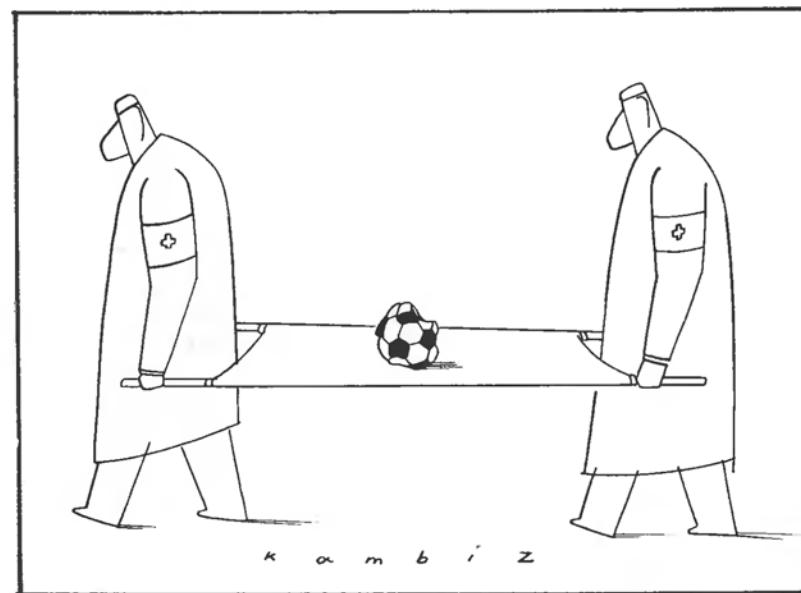
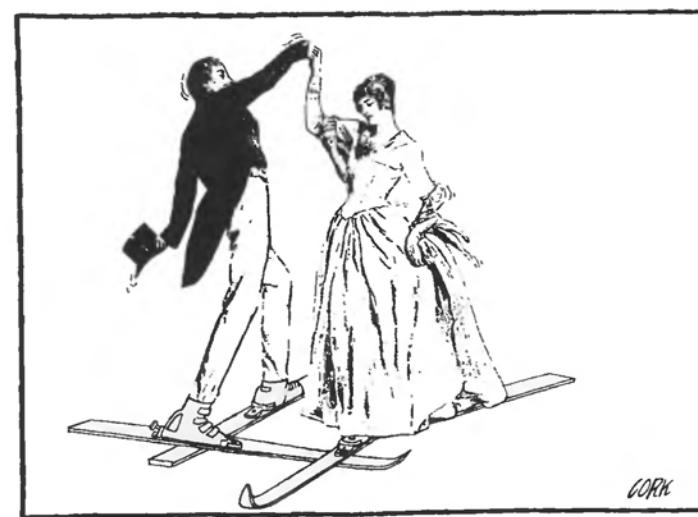
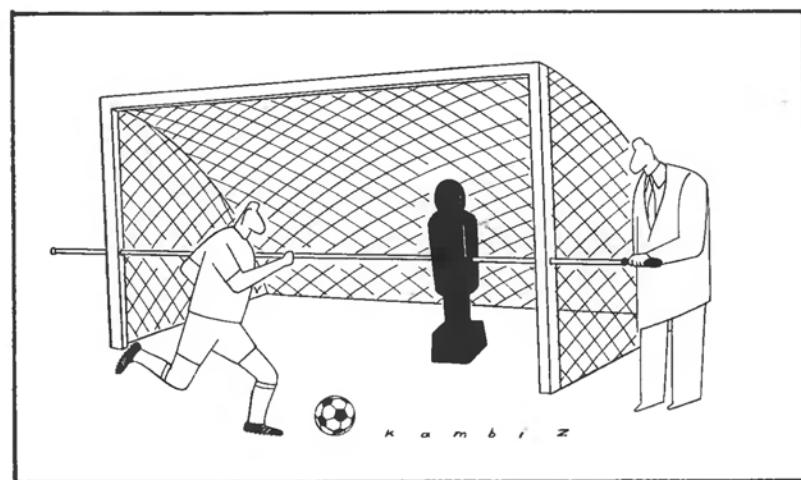
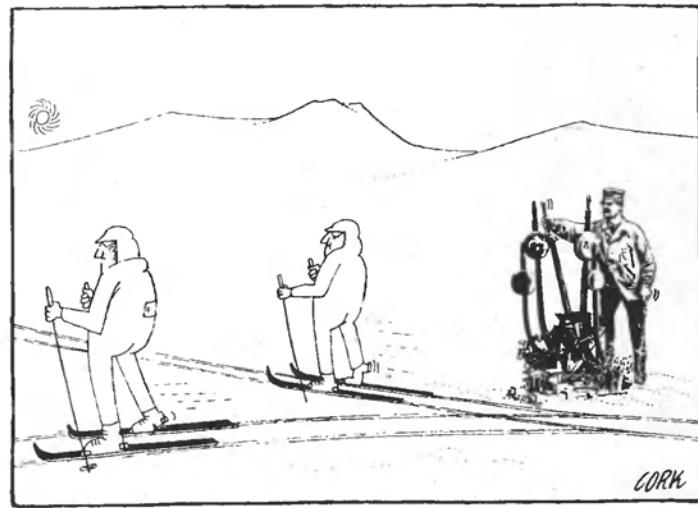
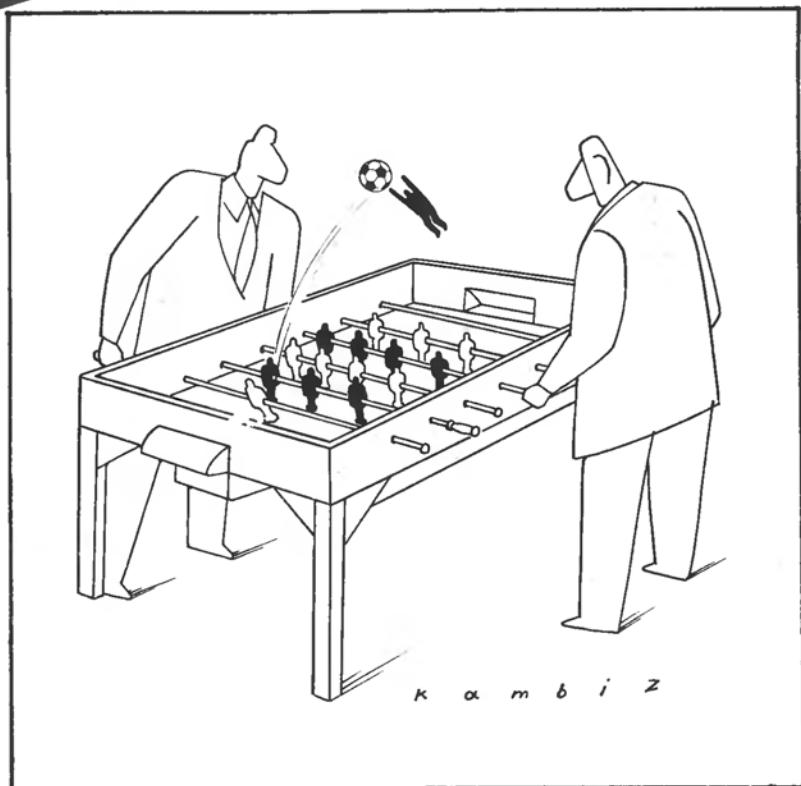
▼ ИШХАН НИГОХОСЯН 29

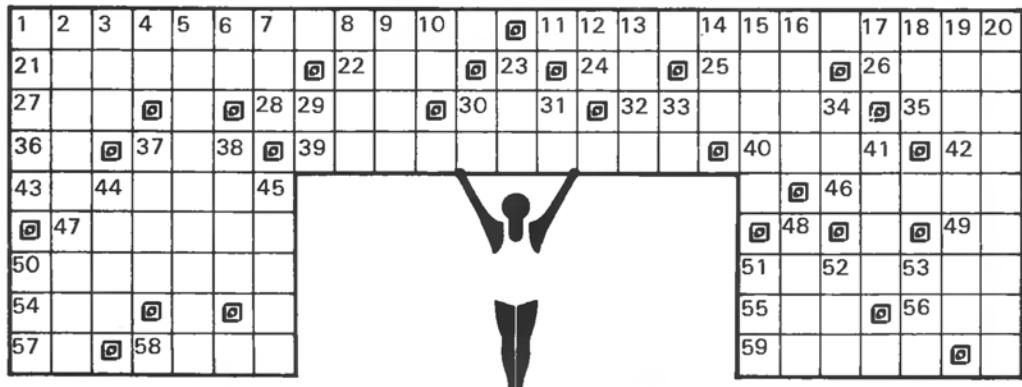

▲ ЛЮДМИЛА ДИМИТРОВ

KIMPORT-SPORT

ХОРИЗОНТАЛНО:

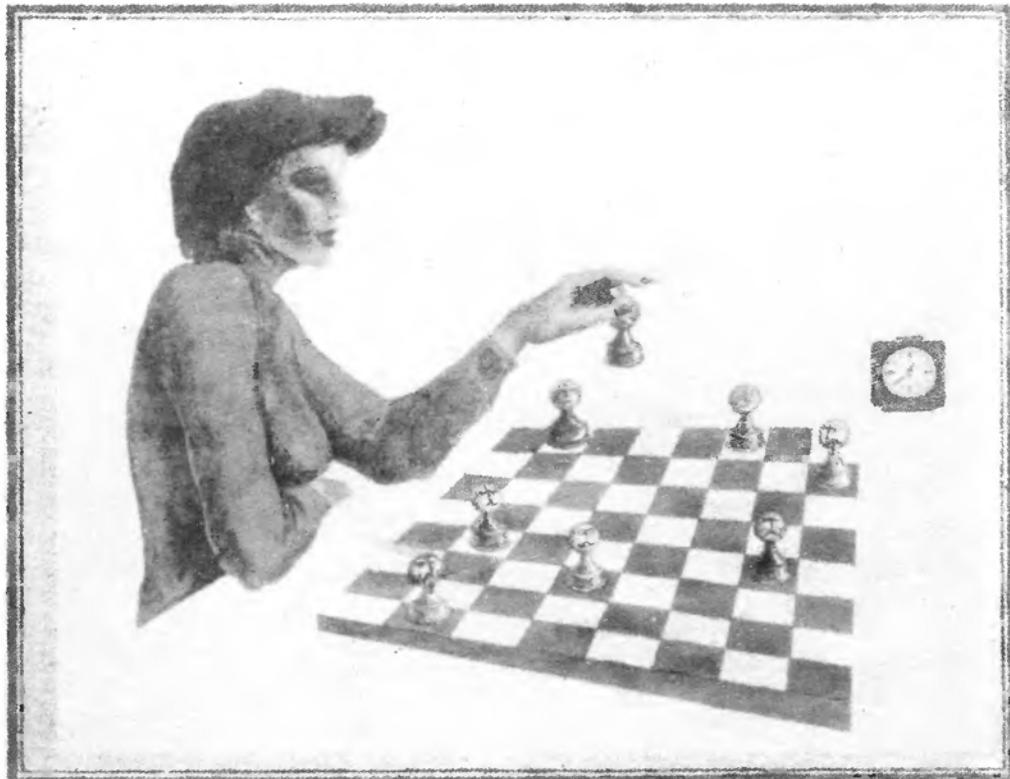
1. Много смешна комедия от Грибоедов. 11. Много смешен актьор от Сатиричния театър. 21. Дайлъл, хитрига. 22. Мъж под чехъл. 24. Герой от писма, играна преди години в Сатиричния театър. Кандидат за световна слава, който завършилъвъв съвсем безславно. 25. Съседна намърка. 26. Мъжки украшения, които носим, без да подозирате за съществуването им. 27. Доста голямичък период от време. 28. Паста за зъби. 30. Нико място. 32. Уклончив, никакъв отговор. 35. Любно-рибарският съюз, но след реорганизация, при която връх са взели рибариите. 36. Музикална нота. 37. Просто растение. 39. „Крамку”, ежедневни съвещания, губещи часове от времето на участвующите в тях. 40. Накогашното наименование на днешната „маца”. 42. Оражение, сянка на зъбка. 43. Старо, раздъркано превозено средство. 46. Тайфа от животни на излем. 47. Непрактичен мъж в очите на собствената му съпруга. 49. Оценка за високо качество, ама обръната с краката на нагоре. (Оценката, не качеството!) 50. Така както би се изразил един шоп за връзка цвятът. 51. Нещо като изложба, изложение. 54. Връхна греха, най-често щушка. 55. Писател-хуморист взел за съавтор Петров. 56. Типла, малко преби професорската и малко скрамена. 57. Музикална нота. 58. Точно обратното на 30. 59. Нещо, с което се перам кирливи ризи.

ВЕРТИКАЛНО:

1. Ревнивец, който вместо да седне спокойно и да напише молба за развод, запрята ръкави и започва да души заподозряната си в изневяра съпруга. 2. Африкански музикални инструменти. 3. Нещо, кое то някои, викали го с цяло гърло, цял живот си вадят хляба. 4. Музикална нота. (Не може без ноти и това си е!) 5. Гъвкаша спор-

тичка. 6. Аз съм, ти си, мой е, ние сме, вие сте, те... 7. Решето. Явно пробито, защото в случая през дупките му е изляздала и неговата първа буква. 8. Древен майсторче, обичаш да си правиш майстори особено по адрес на животните. 9. Мал шанс. 10. Инициалите на Лило Тодоркин. 12. Възпишка, възпищане, възхищение. 13. Научно-изследователски институт по краставичарство. (Съкратено в наименованието му, но не и времето за разработване на темите в института или персонала му.) 14. Опасно хъръкато животинче. (Мъничко, пък люто!) 15. Състояние, в което често излагат капитализма и нашият футбол. 16. „Хубаво”, „добре”, но изговорено малко по другаче. 17. Герой от „Одисеята“ на Омир — слабандра, сбил се с Одисей. 18. Болест, възмаша много жертвии. 19. Нещо, без което жената не може. 20. Пъбец, любомирец на ученичките, пее лявно за любовта. 23. Няма го, когато се работят си места, а обилио се лее, когато се трудим на ранчото. 29. Градче край Милано. 30. Най-употребяваната частичка при разговор с началник. 31. Инициалите на наша естрадна певица. 33. Това, което се казва на спръл мазаре. 34. Евро забавско строителство. (Съкратено. Съкращеното се отнася за словосъчетанието, а не за скриването за строителството, ако то и да е евро забодско!) 37. Банско-тоалетна принадлежност. 38. Хубава булчинска премяна, разкрасявана в дневно време с мазни банкноти. 41. Известен маистор. 44. Народен университет на кадрови единици (съкратено). 45. Касапско оръдие на труда. 48. Най-издигната се от всички наши планини. 50. Болест, нападаща най-напред приятеля на човека — кучето. Кучето напада човека, след което и мой започва да напада и става една... 51. Мечтата на всеки артист. 52. Егната, фитица и памук. (Инициално). 53. Агенция по печата.

ВЕСЕЛИНА СТЕФАНОВА

КАРИКА

17/83

**МЕСЕЧНО СПИСАНИЕ ЗА
ХУМОР И САТИРА, ИЗДАНИЕ
НА КОМИТЕТА ЗА КУЛТУРА И
СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ
ХУДОЖНИЦИ**

**РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ:
ВАЛЕРИ ПЕТРОВ,
ЙОРДАН**

**РАДИЧКОВ, МАКСИМИLIАН
КИРОВ, МИРОН ИВАНОВ,
ПЕЙО БЕРБЕЛИЕВ, СВЕTLIN
РУСЕВ, СТОЯН ВЕНЕВ, СТОЯН
ДУКОВ, ХРИСТО ПЕЛИТЕВ,
ЦВЕТАН ЦЕКОВ-КАРДАШ**

**ГЛАВЕН РЕДАКТОР:
АСЕН ГРОЗЕВ**

**РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ:
ДИМИТЪР ПЕТРОВ (първи зам.-
гл. редактор), ЗДРАВКО
ЙОНЧЕВ (зам.-гл. редактор)
МАРКО ГАНЧЕВ, МИЛЧО
НЕНОВ (зам.-гл. редактор),
РОСЕН БОСЕВ, СТАНИСЛАВ
СТРАТИЕВ, ТЕНЮ ПИНДАРЕВ
(отг. секретар), ТОДОР
ДИНОВ**

**РЕДАКТОРИ:
ВАСИЛ СОТИРОВ, ИЛИЯНА
МОНОВА, МИЛКО ДИКОВ,
РУМЕН СИМЕОНОВ (дежурен
редактор), ТОДОР НЕЙКОВ**

**ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН:
БОЖИДАР ХИНКОВ**

**АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА:
1142 София
ул. Николай Павлович, №6
тел. 66 18 26**

**Приемно Време: Всеки ден от
10,00 до 13,00 ч., с изключение
на вторник**

**1-ва стр. карикатура от
ЗДРАВКО ЙОНЧЕВ
32-ра стр. карикатура от
СТОЯН ХРИСТОВ**

**ISSN 0204—9899
Печат — ДП „Димитър Благоев“
20592**

ЦЕНА 1,50 лв.

КАРИКАТУРА ➤ 11'83

20592